

Lähiöprojektin toimintakertomus 2008

Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojektin toimintakertomus 2008

Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Lähiöprojekti
Helsinki

Lähiöprojekti Helsinki

Kaupunginhallituksen päätös 6.4.2009 § 476

”Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi lähiöprojektin toimintakertomuksen 2008.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti kehottaa hallintokuntia ottamaan vuoden 2009 toiminnassaan huomioon lähiöprojektin uuden toimintakauden tavoitteet ja jatkamaan ja vahvistamaan hyvin alkanutta yhteistyötä esikaupunkien vetovoiman ja houkuttavuuden lisäämiseksi.”

© Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Teksti: Marja Piimies ja Pirjo Ruotsalainen

Taitto: Tovia Design Oy / Olli Turunen

Julkaisusarjan graafinen suunnittelu: Timo Kaasinen

Kansi: Pihlajamäki goes Bluesin yleisöä Kiillepuistossa.

Kannen kuva: Mari-Anne Aronen

Paino: Edita Prima Oy 2009

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-223-447-6 (nid.)

ISBN 978-952-223-448-3 (PDF)

Esipuhe	4
Tiivistelmä	5
Sammandrag	7
Abstract	9
Lähiöprojektin toimintaperiaate	10
Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen	12
Täydennysrakentamisen edistäminen ja alueelliset kehittämissuunnitelmat	12
Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma	13
Asemakaavoituskohteet	13
Nykyisen ympäristön laadun parantaminen	14
Korjausrakentamisen edistäminen	14
Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen	15
Imagon kohottaminen	17
Kulttuuri ja tapahtumat	17
Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi	21
Viestintä	22
Muut imagohankkeet	23
Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen	24
Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit	24
Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan	26
Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet	29
Seuranta ja arviointi	30
Toimintarahen käyttö	31
Hallintokuntien resursointi lähiöprojektin toimintaan	32
Valtion avustukset	33
Lähiöprojektin organisaatio 2008	34
Kuvailulehti	36

Esipuhe

Lähiöprojektin neljäs nelivuotiskausi käynnistyi tunnuslauseella ”Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!”

Pääviesti on, että esikaupunkeja kehitetään kantakaupungin kanssa tasaveroisina kaupunginosina sekä tehdään tunnetuksi jo olevia, alueiden omia vetovoimatekijöitä yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Erityisesti tämä on tärkeää nyt kun suuret satamalta vapautuvat alueet alkavat rakentua kaupungin keskustan tuntumassa. On tarpeen huolehtia, ettei kaikki huomio kiinnity vain niihin.

Projektin uuden vision mukaisesti esikaupunkeja halutaan tuoda esiin viihtyisinä kaupunginosina, joissa on monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä. Vuonna 2008 tämä on näkynyt kiinnittämällä erityisesti huomiota viestintään sekä tapahtumien ja kulttuuripalvelujen lisäämiseen esikaupungeissa. Samasta syystä projekti edistää edelleen julkisen kaupunkitilan mutta myös olevan rakennuskannan korjaus- ja kunnossapitotoimenpiteitä.

Täydennysrakentaminen on menneen vuoden ja koko projektikauden yksi painopisteistä. Se on kaupungin kannalta edullista, koska oleva infra ja palvelut ovat jo valmiina. Asukasnäkökulmasta täydennysrakentaminen puolestaan varmistaa palvelujen pysyvyyttä ja edistää uusien syntymistä. Asumisväljyyden kasvaessa tarvitaan uusia asuntoja ja asukkaita jo pelkästään ylläpitämään olemassa olevia palveluja. Lisäksi uuden rakentaminen on aina viesti siitä, että kaupunginosaa kehitetään ja se kehittyy – sillä on vetovoimaa, sinne halutaan muualtakin asumaan.

Projektin tehtäviin kuuluu edelleen kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien parantaminen heidän omassa elinympäristössään. Tämä tarkoittaa, että kaiken tyyppiseen matalan kynnyksen toimintaan pyritään löytämään uusia malleja. Tämä koskee yhtä hyvin alueen asukas-yhdistyksiä ja muita toimijoita, joille pyritään löytämään tilaa ja toimintamahdollisuuksia kuin päihäteiden käyttäjiä, joille on tarpeen löytää edellytyksiä elämänhallintaan. Erityistä huomiota on kiinnitetty erilapsiin ja nuoriin, joille pyritään kehittämään heitä itseänsä kiinnostavaa mielekästä toimintaa ja tarjoamaan tilaisuus sosiaalisiin kontakteihin vaikkapa internetin vastapainoksi.

Harri Kauppinen
Lähiöprojektin puheenjohtaja

Marja Piimies
projektipäällikkö

Tiivistelmä

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.9.2008 lähiöprojektin projektisuunnitelman kaudelle 2008–2011 tunnuksella Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Toiminta-alueena on koko esikaupunkivyöhyke projektisuunnitelmassa esitettyjen kehittämisteemojen mukaisesti.

Lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii kiinteistöjen kehittämispäällikkö **Harri Kauppinen** kiinteistövirastosta ja projektipäällikkönä arkkitehti **Marja Piimies** kaupunkisuunnitteluvirastosta. Lähiöprojektin resursointi tapahtuu pääosin hallintokuntien talousarvion puitteissa, ja hallintokunnat vastaavat myös projektin henkilöstöstä.

Tunnuksen ja uuden projektiohjelman mukaisesti projekti on keskittynyt vuonna 2008 erityisesti sellaisten uusien hankkeiden kehittämiseen ja pohjaselvitysten tekemiseen, joiden tavoitteena on vaikuttaa esikaupunkien julkisuuskuvan parantamiseen ja niiden tunnettuuden ja vetovoiman lisäämiseen.

Erityisesti on painotettu viestintää ja kaupunkikulttuuria. Kulttuurilla ja tapahtumilla on keskeinen rooli esikaupunkialueiden tunnettavuuden lisäämisessä. Kulttuuriasiakkeksen, kau-

📍 Kivikko&Kiasma 10-juhlavuoden tapahtumiin kuului Kiasman järjestämä pressumaalaustyöpaja nuorisotalolla. Nuoria innoitti amerikkalaisen Julian Scnabelin töiden näyttely Kiasmassa.

Kuva: Päivi Matala

punginorkesterin ja lähiöprojektin yhteistyönä käynnistettiin lasten ja aikuisten ilmaiskonserttien järjestäminen eri puolilla esikaupunkeja. Viime vuoden merkittäviä kulttuuritapahtumia oli niinkään Kiasma–Kivikko-yhteistyö, joka huipentui Kiasman teosten näytteillä oloon Kivikon eri julkisissa tiloissa. Projekti on lisännyt hyvien uutisten välitystä esikaupungeista toimittamalla mm. omaa teemasivua Helsingin Uutisissa. Helsinki-Infon teemasivujen julkaisemista on jatkettu edelleen samoin kuin kaupunkilehti Vartin välissä ilmestyvän Pihlajamäki-lehden tukemista.

Aivan kuten tähänkin saakka, lähiöprojekti on tukenut vuonna 2008 myös alueiden asukkaiden ja järjestöjen organisoimia tapahtumia. Jotkut näistä ovat kasvaneet jo lähes massatapahtumiksi, vaikkapa Pihlajamäki goes blues tai Skidirock Kurkimäessä.

Uutena teemana on ollut elinkeinoelämän markkinointi itäisillä metrovarren yritysalueilla ja keskuksissa, kaupunginvaltuuston hyväksymän elinkeinostrategian painopistealueilla. Ajatuksena on tuoda esiin Itä-Helsingin erinomaista sijaintia ja loistavia julkisia liikenneyhteyksiä yritystoiminnan kannalta. Hanke käynnistyi 2008.

Täydennysrakentaminen on yksi projektikauden painopisteitä jo pelkästään siksi, että olemassa oleviin palveluihin ja kunnallistekniikkaan tukeutuva uudisrakentaminen on kestävä, energiaa säästävän ja päästöjä vähentävän kaupunkirakentamisen periaatteiden mukaista. Täydennysrakentamisen edistämiseksi painopisteitä ovat ostoskeskysympäristöt ja raideliikenteen asemien ympäristöt.

Lähiöprojektin toimesta perustettiin keväällä 2008 työryhmä mm. selvittämään Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008–2017 täytäntöönpanopäätöksessä (kaupunginhallitus 14.4.2008) mainittuja täydennysrakentamisen edellytyksiä. Työryhmään kuuluu jäseniä kaupunkisuunnitteluvirastosta, kiinteistövirastosta ja talous- ja suunnittelukeskuksesta. Työryhmä laati kaupunginhallituksen edellyttämän selvityksen vuoden 2008 loppuun mennessä, mutta ryhmän on tarkoitus jatkaa toimintaansa koko projektikauden 2008–2011 ajan.

Lähiympäristöllä on suuri merkitys sille, miten asukkaat kokevat oman alueensa ja arvostavat sitä. Asuinrakennusten kunto on niinkään osa laadukasta kaupunkiympäristöä. Vuonna 2008 julkisen kaupunkiympäristön kunnostuksessa on kiinnitetty pää-

huomio ostoskeskus- ja raideliikenteen asemien ympäristöihin. Kiinteistövirastossa on tarkasteltu alueellista korjausvajetta laskennallisin menetelmin. Vuoden 2008 aikana valmistui selvitys mm. Keski-Vuosaaren osalta. Tämän jatkotyönä lähiöarkkitehti on käynnistänyt korjaustapaohjeiden laadinnan, jonka pohjaksi tehtävä taloyhtiökohtainen inventointi valmistui 2008.

Projektin tehtäviin kuuluu edelleen kaupunkilaisten toimintamahdollisuuksien parantaminen heidän omassa elinympäristössään. Kaiken tyyppiseen matalan kynnyksen toimintaan pyritään löytämään uusia malleja.

Aluetyössä useita toimintamuotoja on jatkettu vielä edellisellä projektikaudella. Tällaisia on mm. nuorten ja lasten hankkeet mm. Tapulikaupungissa ja Pihlajamäessä, Pihlajamäen aluetyö yleisesti sekä senioriliikunta. Edellisillä kausilla alkanut matalan kynnyksen toiminta Myllypurossa ja Pihlajamäessä laajeni loppuvuonna 2008 Itäkeskukseen. Tiloilla on merkitystä keskustaympäristöjen asiointirauhan vuoksi. Käyttäjille ne ovat paikka saada tukea ja seuraa ja tavata muita ihmisiä.

Matalan kynnyksen tilat lisäävät mahdollisuuksia myös alueen asukkaiden ja järjestöjen yhteiselle toiminnalle. Monilla esikaupunkialueilla on jatkuva puute asukastiloista. Mm. Myllypuron ostarin Hymy on käytettävissä iltaisin ja viikonloppuisin alueen yhdistysten toimintaan.

Uusia palvelumalleja on kehitetty erityisesti lasten ja nuorten toimintaan. Itäinen perhekeskus aloitti vuonna 2008 Avoimesti uuteen -hankkeen, jonka tavoitteena on löytää keinoja puuttua varhaisessa vaiheessa mm. päihteillä oireilevien nuorten ongelmiin ja löytää keinoja elämänhallintaan tarjoamalla päihteiden käytöstä tai hallussapidosta kiinnijääneille nuorille vaihtoehtoja toimintaa.

Toinen uusi palvelumalli, jonka suunnittelu aloitettiin vuonna 2008 kulttuuriasiainkeskuksen, lähiöprojektin, kaupunginkirjaston, työväenopiston ja nuorisosasiankeskuksen yhteistyönä, on läntisten nuorten kulttuurihanke työnimellä ”Nuoret pois verkosta”. Nuorille tullaan tarjoamaan heitä erityisesti kiinnostavia kulttuuripalveluja ja toimintaa, jonka yhteydessä on mahdollisuus tavata toisia nuoria, oppia jokin uusi kädentaito tai tehdä yhdessä taidetta vaihtoehtona virtuaaliselle yhdessäololle. Alustavasti on suunniteltu mm. kuvataidekursseja, kokkikursseja, valokuvausta, teatteri-ilmaisuia. ■

➡ Helsingin kaupunginorkesterin Filharmoninen viihdejousikko esitti ikivihreitä sävelmiä loppuunmyydylle katsomolle Stoassa, Itäkeskuksessa.

Kuva: Simo Karisalo

Sammandrag

Stadsstyrelsen godkände 22.9.2008 förortsprojektets projektplan för perioden 2008–2011 med mottot "Från förorter till stadsdelar där det händer!"

Verksamhetsområdet omfattar hela förortszonen i enlighet med de utvecklingsteman som har presenterats i projektplanen.

Förortsprojektet är förvaltningskommunernas samarbetsprojekt. Ordförande för styrgruppen är fastighetsutvecklingschef **Harri Kauppinen** från fastighetskontoret och projektchef är arkitekt **Marja Piimies** från stadsplaneringskontoret. Allokeringen av resurser till förortsprojektet sker i huvudsak inom ramen för förvaltningskommunernas budget och förvaltningskommunerna ansvarar också för projektets medarbetare.

I enlighet med mottot och det nya projektprogrammet har förortsprojektet år 2008 speciellt varit inriktat på att utveckla nya projekt och göra grundläggande utredningar. Målet med utredningarna och de nya projekten är att förbättra förorternas image och göra dem mera kända och attraktiva.

Kommunikation och stadskultur har betonats speciellt. Kultur och evenemang spelar en central roll när det gäller att göra förortsområdena mera kända. Kulturcentralen, Helsingfors stadsorkestern och förortsprojektet ordnade tillsammans gratiskonserter för barn och vuxna på olika håll i förorterna. Ett av

de betydande kulturevenemangen i föl var samarbetet mellan Kiasma och Stensböle som kulminerade i en utställning av Kiasmas verk i olika offentliga lokaler i Stensböle. Projektet har bidragit till att förmedla mera positiva nyheter om förorterna genom att redigera en egen temasida i Helsingin Uutiset. Temasidor publiceras fortfarande i Helsinki-Info/Helsingfors info och likaså stöds tidningen Pihlajamäki som utkommer som bilaga till stadstidningen Vartti.

Precis som tidigare har förortsprojektet år 2008 också stött evenemang som organiserats av invånarna och föreningarna i området. En del har redan blivit nästan massevenemang, till exempel Pihlajamäki goes blues i Rönnsbacka eller Skidirock i Tranbacka.

Ett nytt tema har varit marknadsföring av näringslivet i företagsområdena och centrumerna i de östra delarna av metronätverket på de tyngdpunktsområden i näringsstrategin som stadsfullmäktige har godkänt. Avsikten är att framhäva östra Helsingfors utmärkta läge och förträffliga offentliga trafikförbindelser ur företagsverksamhetens synvinkel. Projektet inleddes 2008.

Kompletteringsbyggande är en av tyngdpunkterna under projektperioden, bland annat av den orsaken att nybyggande som baserar sig på befintliga tjänster och kommunal teknik följer principerna för hållbart, energisparande och utsläppsreducerande

stadsbyggande. När det gäller att främja kompletteringsbyggande ligger tyngdpunkten på omgivningen invid köpcentrer och spårvägstrafikens stationer.

Genom förortsprojektets försorg tillsattes våren 2008 en arbetsgrupp med uppgift att bl.a. reda ut förutsättningarna för kompletteringsbyggande som nämns i verkställighetsbeslutet om genomförandeprogrammet för markanvändning och boende 2008–2017 (stadsstyrelsen 14.4.2008). Arbetsgruppen har medlemmar från stadsplaneringskontoret, fastighetskontoret och ekonomi- och planeringscentralen. Arbetsgruppen slutförde utredningen som stadsstyrelsen förutsätter före utgången av år 2008, men gruppen har för avsikt att fortsätta sin verksamhet under hela projektperioden 2008–2011.

Näromgivningen har en stor betydelse för hur invånarna upplever och uppskattar det egna området. Bostadshusens skick är också en del av en högklassig stadsmiljö. Vid istandsättandet av den offentliga stadsmiljön år 2008 har störst uppmärksamhet fästs vid omgivningen invid köpcentrer och spårvägstrafikens stationer. Fastighetskontoret har granskat de otillräckliga regionala renoveringarna med kalkylmässiga metoder. Under år 2008 färdigställdes en utredning bl.a. för Mellersta Nordsjö. Som en fortsättning på denna utredning har förortsarkitekten börjat göra upp anvisningar för renoveringssätt. Inventeringen bostadsaktiebolagsvis, som används som grund för dessa, blev färdig 2008.

Till projektets uppgifter hör fortfarande att förbättra stadsbornas verksamhetsmöjligheter i deras egen livsmiljö. Man försöker hitta nya modeller för alla typer av lågtröskelverksamhet.

I det regionala arbetet tillämpas fortfarande ett flertal verksamhetsformer som inleddes under den förra projektperioden. Som exempel kan nämnas projekt för unga och barn bl.a. i Sta-

pelstaden och Rönnebacka, det regionala arbetet i Rönnebacka generellt samt seniormotion. Lågtröskelverksamheten i Kvarnbäcken och Rönnebacka som har startat under tidigare perioder utvidgades under slutet av år 2008 till Östra Centrum. Lågtröskellokalerna bidrar även betydligt till att göra centrummiljöerna, där invånarna utträttar ärenden, lugna. För användarna utgör lokalerna en plats där de kan få stöd och sällskap samt träffa andra människor.

Lågtröskellokalerna ökar också invånarnas och föreningarnas möjligheter till gemensamma aktiviteter. I många förortsområden råder det ständig brist på invånarlokaler. Bl.a. Hymy i köpcentret i Kvarnbäcken kan utnyttjas för föreningsverksamhet under kvällar och veckoslut.

Nya servicemodeller har arbetats fram speciellt för barn- och ungdomsverksamheten. Den östra familjecentralen inledde år 2008 projektet Frimodigt mot nya mål, vars mål är att hitta sätt att i ett tidigt skede ingripa bl.a. i ungdomarnas drogproblem och hjälpa dem med livskompetens genom att erbjuda alternativ verksamhet till unga som har blivit fast för droganvändning eller -innehav.

En annan ny servicemodell, som började planeras år 2008 i samarbete mellan kulturcentralen, förortsprojektet, stadsbiblioteket, arbetarinstitutet och ungdomscentralen, är ett kulturprojekt med arbetsnamnet "Ungdomarna bort från nätet" för unga i de västra stadsdelarna. De unga kommer att få tillgång till kulturtjänster och verksamhet som speciellt intresserar dem och ger dem möjlighet att träffa andra unga, lära sig nya praktiska färdigheter eller tillsammans skapa konst som ett alternativ till den virtuella samvaron. Preliminärt har bl.a. bildkonstkurser, matlagingskurser, fotografering och teaterframställning planerats. ■

☞ Herttoniemi on monipuolinen ja elinvoimainen yritystoiminnan keskus Itä-Helsingissä, joka on Helsingin kaupungin elinkeinostrategian painopistealueita.

Kuva: Simo Karisalo

Abstract

The city government approved Neighbourhood Project plan for 2008–2011 on 22nd September, 2008, with the name "From suburbs to districts where things happen!" ("Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!").

The area of operation is the entire suburb zone according to the development themes presented in the project plan.

The Neighbourhood Project is a cooperation project between the branches of administration. The management team chairman is the Manager of the Real Estate Development Unit **Hari Kauppinen** from the Real Estate Department and the Project Manager is Architect **Marja Piimies** from the City Planning Department. The resourcing for the Neighbourhood Project takes place mainly within the limits of the budget estimates of the branches of administration. The branches of administration are also responsible for the project staff.

According to the slogan and the new project plan, in 2008 the project has been concentrating particularly in developing such new projects and making basic studies that aim to contribute in improving the public image of the suburbs, making them known and increasing their attraction.

Communication and urban culture have been emphasised in particular. Culture and events have a central role in making the suburbs more known. In cooperation with the Cultural Office, Helsinki Philharmonic Orchestra and the Neighbourhood Project, free concerts for children and adults in different suburbs were started to be arranged. One of the most significant cultural events last year was the Kiasma–Kivikko cooperation that reached its peak in Kiasma works being displayed in the public spaces of Kivikko. The project has increased relaying good news from the suburbs by publishing e.g. its own theme page in Helsinki News (Helsingin Uutiset). The publishing of Helsinki-Info theme pages has still been continued, as well as supporting the Pihlajamäki magazine published inside the town magazine Vartti.

Just like until now, in 2008 the Neighbourhood Project has supported events organised by the inhabitants and organisations in the area. Some of these have grown to become nearly mass events, such as Pihlajamäki goes blues or Skidirock in Kurkimäki.

A new theme has been to market trade and industry in the eastern business areas along the metro route and in the centres – on the focus areas of the business life strategy approved by the city council. The thought has been to bring out the excellent location of eastern Helsinki and the excellent public traffic connections for entrepreneurship. The project started in 2008.

Complementary construction is one of the focuses of the project period simply because the new construction based on existing services and municipal engineering is according to the principles of sustainable, energy-saving and emission-reducing city construction. In complementary construction the focuses are the surroundings of shopping centres and rail traffic stations.

The Neighbourhood Project started a work group in the spring of 2008 to e.g. clarify the prerequisites of complementary construction mentioned in the implementation decision of the land use and habiting programme 2008–2017 (city government 14th April, 2008). The work group includes members from the City

Planning Department, the Real Estate Department and the Economics and Planning Centre. The work group drafted a clarification required by the city government by the end of 2008, but the group aims to continue operating during the entire project period 2008–2011.

The near surroundings have great significance in how the residents experience their own neighbourhood and appreciate it. The condition of the residential buildings is therefore a part of high-quality urban environment. In 2008, the renovation of public city surroundings has paid attention mainly to the surroundings of shopping centres and rail traffic stations. The Real Estate Department has investigated the regional renovation deficit computationally. In 2008, a clarification was completed e.g. for Keski-Vuosaari. To continue this work, the suburb architect has started to draft reparation method instructions, which are also based on the residential building specific inventory completed in 2008.

The project tasks still include improving the residents' possibilities to act in their own living surroundings. New models are being sought for all kinds of low-threshold activities.

In regional work several forms of operation have been continued from the last project period. These include e.g. the teenagers' and children's projects in Tapulikaupunki and Pihlajamäki, Pihlajamäki regional work in general and exercise for senior citizens. The low-threshold activities started in the previous seasons in Myllypuro and Pihlajamäki widened to Itäkeskus at the end of 2008. The existence of the low-threshold facilities means that those doing business in the centres can do so in peace. For the users they are a place to get support and to meet other people.

The low-threshold facilities add possibilities for the residents and organisations of the area to have common activities. Many suburban areas have a continuous lack of residential spaces. For example, Myllypuro shopping centre's Hymy is available for use by organisations in the area during evenings and weekends.

New models for service have been developed particularly for the activities of teenagers and children. The Eastern Family Centre started a project called "Openly into the New" (Avoimesti uuteen) in 2008. The aim of the project is to find ways to intervene at an early phase e.g. in the problems of young people with drug use and to find ways for young people to take control of their lives again by offering alternative activities to them when caught using or in possession of drugs.

Another new model of service that the Cultural Office, Neighbourhood Project, City Library, Adult Education Centre and Youth Centre started planning in cooperation in 2008 is a cultural project of the young people living in the western part of Helsinki with the working title "Young people off the web" (Nuoret pois verkosta). Young people will be offered cultural services and activities particularly interesting for them. In connection with these they have the possibility to meet other young people, learn some new skills or produce art together as an alternative to socialising virtually. The preliminary plans include e.g. visual arts classes, cooking classes, photographing and theatre expression. ■

Lähiöprojektin toimintaperiaate

↑ "Salainen julkinen puutarha" ja "esimerkki korkeatasoisesta viher- ja ympäristörakentamisesta keskustan ulkopuolella" olivat Vuoden 2008 Ympäristörakenne -kilpailun tuomariston luonnehdinnat voittajasta Vesalan Aarrepuistosta.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

Kaupunginhallitus hyväksyi lähiöprojektin projektisuunnitelman 22.9.2008 vuosille 2008–2011.

Projektikauden tunnuksena on: "Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!".

Tunnuksen mukaisesti yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi on määritelty imagon kohottaminen, johon liittyy kulttuurin, tapahtumien ja viestinnän keskeinen rooli esikaupunkialueiden tunnettuuden lisäämiseksi. Tarkoituksena on paitsi oman alueidentiteetin vahvistuminen, myös viesti koko kaupungin ja seudun mittakaavassa kaupungin halusta kehittää esikaupunkialueita kantakaupunkiin lukeutuvien kaupunginosien kanssa tasa-veroisiin Helsingin kaupunginosina sekä tehdä tunnetuksi alueen omia vetovoimatekijöitä yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Projektin visio on: "Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä". Toiminta-ajatuksena on: "Projektin vahvistaa ja tekee tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa".

Imagon kohottamisen lisäksi muut tavoitteet ovat kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen, nykyisen ympäristön laadun parantaminen sekä alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen ja erityispalvelujen mallien luominen.

Kaupunkirakennetta tiivistetään ja monipuolistetaan kestävästi kaupunkirakentamisen periaatteiden mukaisesti täydennysrakentamalla uusia asuntoja ja työpaikkoja olevan infran ja palveluiden sekä hyvien julkisten liikenneyhteyksien viereen.

Ympäristön laatua kohennetaan perusparantamalla rakennuskantaa ja kunnostamalla julkisia kaupunkitiloja.

Esikaupunkeja tehdään tunnetuksi kulttuurin ja tapahtumien kaupunginosina koko seudun mittakaavassa. Niiden omaleimaisuutta vahvistetaan ja niitä tuodaan aktiivisesti esiin sekä hyvänä asuinympäristönä että metropolialueen keskiössä sijaitsevinä mahdollisuuksina yrityksille.

Alueellisia toimintamahdollisuuksia parannetaan ja luodaan erityispalvelujen malleja yhteistyössä asukkaiden, kolmannen sektorin, kaupungin hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa tarkoituksena johtaa pysyviin toimintamuotoihin, joilla edistetään yhteisöllisyyttä, turvallisuutta, elämänhallintaa ja eri ikäryhmien harrastusmahdollisuuksia. Liikkumista tuetaan osana harrastustoimintaa ja ennaltaehkäisevää terveydenhoitoa. ■

Lähiöprojekti 2008–2011: Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!

Visio

Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä

Toiminta-ajatus

Projekti vahvistaa ja tekee tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tavoitteet

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen

Nykyisen ympäristön laadun parantaminen

Imagon kohottaminen

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen

Toimenpiteet

Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma

Korjausrakentamisen edistäminen

Kulttuuri ja tapahtumat

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Täydennysrakentamisen edistäminen ja kehittämissuunnitelmat

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Asemakaavoituskohteet:
Raideliikenteen asemien ympäristöt
Ostoskeskusten ympäristöt
Muu rakenteen tiivistäminen ja toimintojen monipuolistaminen

Viestintä

Koillisen radanvarren tutkimus- ja kehittämishanke

Muut imagohankkeet

Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

Seuranta

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen

Täydennysrakentamisen edistäminen ja alueelliset kehittämissuunnitelmat

Täydennysrakentaminen on kaupungille erityisen kannattavaa siksi, että saadaan uutta asuntorakentamista (ja myös toimitilaa) valmiin yhdyskuntatekniikan: katujen ja johtoverkoston sekä valmiiden palvelujen viereen. Mutta myös alueellisesti, asukkaiden kannalta sillä on myönteisiä vaikutuksia. Se tukee jo olevien palvelujen pysyvyyttä ja kehittymistä. Lisäksi sillä voisi olla merkittävä vaikutus yksittäisten asuntoyhtiöiden mahdollisuuksiin rahoittaa peruskorjauksia yhtiöissä, silloin kun nostetaan tehokkuutta jo olemassa olevilla tonteilla. Täydennysrakentaminen on myös keino monipuolistaa asuntotarjontaa ja sitä kautta esimerkiksi ikärakennetta alueilla.

Satamalta vapautuvien suurten projektialueiden kaavoituksen jälkeen, merkittävä asuntotuotantomahdollisuus Helsingin alueella nojaa täydennysrakentamiseen esikaupunkialueilla. Täydennyskaavoitus on ollut jo tähän saakka normaalia kaavoitus-toimintaa kaupunkisuunnitteluviraston aluetoimistoissa. Mm. ns. hukkapaloja, käyttämättömiä yleisten rakennusten tontteja, reuna-alueita jne. on otettu asuinkäyttöön. Niinikään yleiskaava 2002:ssa osoitettuja nykyisten asuntoalueiden laajennusalueita ollaan asemakaavoittamassa. Jo rakennettujen tonttien täydennyskaavoitusta ei kuitenkaan ole merkittävästi voitu tehdä, koska halukkuutta yhtiöissä ei ole suuressa määrin ollut. Lähiöprojekti on keskittynyt 2008 täydennysrakentamisen edistämiseen nykyisillä asuintonteilla.

Laajasalossa täydennysrakentamista on tehty nykyiselle asuintontille. Uusi rakennus muodostaa hienon kokonaisuuden vanhojen rakennusten kanssa.

Kuva: Marja Piimies

Lähiöprojektin toimesta on keväällä 2008 perustettu työryhmä mm. selvittämään Maankäytön ja asumisen toteutusohjelman 2008–2017 (MA-ohjelman) täytäntöönpanopäätöksessä (kaupunginhallitus 14.4.2008) mainittuja täydennysrakentamisen edellytyksiä. Työryhmään kuuluu jäseniä kaupunkisuunnitteluvirastosta, kiinteistövirastosta ja talous- ja suunnittelukeskuksesta. Työryhmä on keskittynyt tarkastelemaan täydennysrakentamisen edellytyksiä erityisesti rakenteen sisällä, jo rakennetuilla asuintonteilla, joille siis ei aiemmin ole merkittävästi voitu osoittaa täydennysrakentamista. Siitä saatavaa hyötyä ei ole koettu riittäväksi siihen nähden, että menetetään ikkunanäkymiä, pihatilaa ja tontin käyttöaste muutonkin lisääntyä. Työryhmä sai kaupunginhallituksen edellyttämän selvityksen valmiiksi vuoden 2008 loppuun mennessä.

Selvitystyö vastaa kysymykseen, mitä kaupungin arvonnousuleikkuri mm. vaikuttaa halukkuuteen nostaa tonttitehokkuutta omistustonteilla tai onko vuokratontilla sijaitsevalle yhtiölle siirrettävä 1/3 osuus arvonnoususta riittävä houkutin tehokkuuden nostamiseksi, jos samalla menetetään esimerkiksi ikkunanäköaloja. Toisaalta, jos laitospysäköintipaikat laskeaan arvonnousuksi yhtiölle, ovatko ne sitä myös asukkaalle, onko hän valmis maksamaan niistä, jos tämänhetkinen pysäköinti pihalla on ollut riittävä ja tyydyttävä ratkaisu. Työryhmän tuloksena on syntynyt väliraportti, mutta työ jatkuu edelleen vuonna 2009.

Osittain myös edellä mainitun työryhmän työskentelyyn liittyvänä on Keski-Vuosaaren laadittu konsulttityöohjelmaa täydennysrakentamismahdollisuuksien kartoittamiseksi koko vanhan Vuosaaren alueella. Työssä tullaan selvittämään lisäksi taloudellinen toteutettavuus. Työ on pohjana myöhemmin laadittaville kaavamuutosperiaatteille ja keskustelun avaamiseksi taloyhtiöiden kanssa. Työhön on saatu lähiörahaston rahoitus. Myös Siltamäessä on käynnistynyt selvitystyö.

Rakennusten korjausvajeen selvittäminen alueittain laskennallisesti liittyy osin täydennysrakentamiseen ja sitä selostetaan jäljempänä korjausrakentamista koskevan kohdan yhteydessä.

Esikaupunkien kehittämisen yleissuunnitelma

Projekti on myös osallistunut kaupunkisuunnitteluviraston Esikaupunkien renessanssi -työhön. hanke jatkuu ja siinä tullaan laatimaan koko esikaupunkialuetta käsittelevä yleissuunnitelma, joka on yleispiirteinen täydennysrakentamisen strateginen toimenpideohjelma.

Yleissuunnitelma sisältää pitkän aikavälin täydennysrakentamisen kehittämisen painopisteitä ja sitovia tavoitteita. Yleissuunnitelman laadinta on osaltaan jatkuvaa täydennysrakentamisen kehitystyötä. Tulevia painopisteitä ovat etenkin toteutuneiden kohteiden tarkastelu, taloudellisten reunaehtojen selvittäminen, asemanseutujen kehittäminen sekä uusien vuorovaikutus- ja viestinnällisten menetelmien kehittäminen täydennysrakentamisen strategisten linjausten toteuttamiseksi. Yleissuunnitelman lopullinen muoto ja sisältö täsmentyvät työn kuluessa.

☛ Kontulan ostoskeskus- ja asemaseudulle suunnitellaan sekä uutta liike- että julkista palvelutilaa.

Kuva: Olli Turunen

Tarkemmat alueelliset kehittämissuunnitelmat laaditaan kaikille Helsingin maankäytön kehityskuvassa esitetyille Esikaupunkien Renessanssi -alueille. Aloituskohteina ovat nousseet esiin vahvemmin Kannelmäki–Pohjois-Haagan sekä Mellunkylän alueet.

Asemakaavoituskohteet

Asemakaavoituskohteiden osalta projekti on keskittynyt seuraamaan erityisesti asemanseutujen ja ostoskeskusympäristöjen kehittämistä. Ostoskeskusten tarkasteluun on liittynyt ja liittyy edelleen myös palvelukonseptien kehittäminen.

Vuosaaren pohjoisen ostoskeskuksen osalta kaupunginhallitus on varannut tontin YIT-Oyj:lle kehittämis- ja laajentamistoimia varten. Kaavamuutos alueelle valmistellaan vuoden 2009 aikana.

Pihlajamäessä ostoskeskusympäristön kaavamuutostyö jatkuu. Alueelle suunnitellaan myös asuntorakentamista.

Kontulan ja Mellunmäen asemanseutuja tiivistetään. Molemmilla alueilla suunnitellaan sekä liike- ja julkista palvelutilaa että lisää asuntoja. Jakomäen ostoskeskusympäristön kaavatyö jatkuu niinikään tarkoituksena lisätä uutta asumista palveluiden äärelle. ■

Nykyisen ympäristön laadun parantaminen

Korjausrakentamisen edistäminen

Rakennuskannan korjausten osalta voitaneen todeta kaupungin vuokratalo-yhtiöitten olevan esikaupungeissa usein paremmissa kunnossa kuin asunto-osakeyhtiöitten. Kaupungin kiinteistöyhtiöt ovat korjanneet rakennuksiaan laadukkaasti ja oikea-aikaisesti. Yksityisten taloyhtiöiden on ollut vaikeampaa tehdä remontteihin liittyviä päätöksiä. Monilla alueilla ja monissa yhtiöissä korjausvaje on kasvanut suureksi. Putki- ja julkisivuremontit saattavat tämän vuoksi osua samoihin aikoihin ja vaativat siksi yhtiöiden hallituksilta ja isännöitsijöiltä paljon osaamista ja ennen kaikkea kustannukset voivat yltyä korkeiksi. Myös uusien energiamääräysten voimaantulo lisää remonttikustannuksia joissain tapauksissa huomattavasti.

Teknillisen korkeakoulun rakennus- ja ympäristötekniikan osaston diplomityönä kehitettiin 2007 laskentamalli, jolla voidaan arvioida kaupungin eri alueiden rakennetun omaisuuden tilaa. Mallia testattiin Tapulikaupungin alueella. Vuonna 2008 Kiinteistövirastossa työtä laajennettiin muille esikaupunkialueille. Tutkimuksessa käytetyn laskentamallin avulla on selvitetty, mikä on tutkittavan alueen tekninen nykyarvo sekä kuluma (korjausvaje). Saatuja tuloksia on mahdollista käyttää jatkossa

mm. lähiöprojektin toiminnan suuntaamisessa. Tieto alueitten korjausvajeesta on tärkeää myös selvitetäessä täydennysrakentamisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia kyseisillä alueilla. Laskentamallin avulla saatu yhteenvertauslaskelma ja tieto ovat merkittävää tietoa myös taloyhtiöille. Taulukot on mahdollista tulostaa ja jakaa yhtiöittäin tiedoksi. Kohdealueina ovat olleet mm. Pohjois-Jakomäki, Keski-Vuosaari, Siltämäki, Laajasalon Yliskylän länsiosa sekä Kontula.

Jatkoksi rakennusvalvontavirastossa on käynnistetty Keski-Vuosaaren taloyhtiöille suunnattujen korjaustapaohjeiden laatiminen. Kesän ja syksyn aikana lähiöarkkitehti on inventoinut asuinrakennukset paikalla tarkastellen ja valokuvaten sekä kaupunginarkiston ja rakennusvalvontaviraston piirustuksia ja muuta lähdeaineistoa tutkimalla. Inventoinnista on laadittu raportti korjaustapaohjeiden perustaksi. Korjaustapaohjeet valmistuvat 2009.

Siltämäkeen laadittiin perusteellinen inventointi- ja kehittämiselvytys 2006–2007. Betonijulkisivuista mm. teetettiin kuntotutkimus Tampereen teknillisen yliopiston rakennetekniikan laitoksella. Tältä pohjalta laadittiin korjaustapaohjeet Siltämäkeen.

➤ Siltamäen kontaktikaupunki -kehittämisperiaatteet ja korjaustapaohjeet helpottavat 70-luvun laadukkaan asuinalueen talojen korjaamista. Ohjeet löytyvät myös kaupunkisuunnitteluviraston kotisivuilta.

Kuva: Simo Karisalo

➤ Keski-Vuosaassa yhdistyvät metsäkaupunkimaisuus ja arkkitehtuurin vähäeleinen linjakuus.

Kuva: Päivi Hellman

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Vuonna 2008 on keskitytty erityisesti sisäntulo- ja keskusta-alueiden ympäristöparannuksiin ja kunnossapitoon.

Siltamäen pääjalankulkuraittien kunnostussuunnitelmat ovat valmistuneet 2008 ja rakentaminen ajoittuu vuodelle 2009. Parantamistyö sisältää vanhan kerrostaloalueen raittien kunnostamisen ja ympäristön ilmeen kohentamisen.

Pukinmäessä vanhan ostoskeskuksen ympäristön suunnitelmat ovat valmiit ja rakentaminen on tarkoitus alkaa 2009. Vanha ostoskeskus on purettu ja uudisrakennus valmistuu 2009 lopukesästä. Lähiympäristön rakentaminen on tarkoitus toteuttaa samassa aikataulussa.

Pihlajamäessä Lucina Hagmanin kujan ja pysäköintialueen kunnostus valmistui 2008, katupuiden ja pensaiden istutus jää keväälle 2009. Nuorisopuiston massiivisimmat työt on tehty. Vuodelle 2009 jää viimeistelytyötä. Lisäksi Hiidenkirnujen ym-

➤ Pukinmäen vanhan ostoskeskuksen tilalle rakennetaan 50+ -ikäisille suunnattu kerrostalo, jossa on liiketiloja katutasossa.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

päristöön on tehty uudet aitaukset, näköalatasanne ja portaat. Ostoskeskysympäristön parantamissuunnitelmat ovat valmistuneet ja rakentaminen ajoittuu vuodelle 2009.

Louhikkopolun rakentaminen Jakomäessä on aloitettu ja jatkuu vielä vuonna 2009, jolloin tehdään kadun viimeistely ja vihertyöt. Myös Myllypuron liikuntapuistossa on käynnistetty ympäristörakentaminen tulevan uuden jalkapallohallin ympäristössä. Uusien pysäköintipaikkojen rakentaminen alueelle ratkaisee mahdollisesti mm. osan Alakiventien nykyisistä pysäköinti ongelmista.

Kannelmäen aseman lähiympäristö ja Sitratori ovat pääosin kunnostettu, portaat asemalaiturilta katutasoon puuttuvat. Työt jatkuvat ja valmistuvat 2009. Kunnostustöiden toinen vaihe on aloitettu Pasuunakujalla ja Soittajankujalla. Työt jatkuvat ja valmistuvat myös 2009.

Tapulikaupungissa Puistolan aseman alikulun kohentamiseksi on laadittu ideasuunnitelma yhteistyössä Ratahallintokeskuksen, Helsingin Energian, Liikennelaitoksen ja Tapulin huolto Oy:n kanssa. Asema on Tapulikaupungin käyntikortti, mutta tällä hetkellä huonossa kunnossa. ■

📍 Pihlajamäen nuorisopuiston tyttöjenpuiston loput laitteet, mm. keinut, asennetaan kesän alkuun mennessä, ja freestyleparkissa alkavat skeittaus sekä bmx- ja dirt-pyöräilykurssit kesäkuussa. Puistossa toimii myös nuorten pitämä kahvila.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

📍 Puistolan aseman alikulun ideasuunnitelmaan sisältyy myös alikulun valaistuksen uusiminen sekä taiteellisten elementtien tuominen alikulun seiiniin.

Kuvat: WSP Finland Oy

Imagon kohottaminen

Kulttuuri ja tapahtumat

Kaupunginorkesterin, kulttuuriasiainkeskuksen ja lähiöprojektin yhteistyö

Keväällä 2008 alkoi yhteistyö kaupunginorkesterin, kulttuuriasiainkeskuksen ja lähiöprojektin kesken ilmaiskonserttien toteuttamiseksi esikaupunkialueilla. Tarkoituksena on entisestään laajentaa kulttuuritarjontaa keskustan ulkopuolelle ja samalla houkutella ihmisiä myös kantakaupungista, muista kaupunginosista ja seudulta tutustumaan Helsingin moni-ilmeisiin ja viihtyisiin esikaupunkeihin. Stoassa pidettiin yksi lasten ja yksi aikuisten konsertti. Hanke jatkuu vuonna 2009 ja laajenee Kanneltaloon. Konsertit ovat pääasiassa klassisen musiikin konsertteja, mutta Stoassa pidetyn Filharmonian Viihdejousikon konsertti herätti niin paljon kiinnostusta, että kaikki halukkaat eivät mahtuneet saliin. Siten myös viihdekonsertteja jatketaan 2009.

Lisäksi asuntoalueitten sisällä, pienemmissä saleissa, kuten Myllypuron kirkossa ja Tapulikaupungin seurakuntasalissa pidettiin lastenkonsertit. Myös tämä toiminta jatkuu vuonna 2009 ja laajenee Malminkartanoon ja Vuosaareen. Lastenkonsertit

➔ Helsingin kaupunginorkesterin Ensemblen ja Satu Sopasen esitys "Metsäpolulla laulaen ja leikkien" Tapulikaupungin seurakuntasalissa tempasi mukaansa pienet kuulijansa.

Kuva: Simo Karisalo

↑ Kesäkuussa pidettävässä Pihlajamäki goes Bluesissa kuulijat nauttivat Erja Lyytinen Bändin sekä Maarit ja Sami Hurmerinnan esittämästä korkeatasoisesta musiikista. Blues jatkaa laadukkaalla ohjelmistolla myös vuonna 2009.

Kuva: Mari-Anne Aronen

↓ Suomen vanhin lasten rock-tapahtuma, Skidirockfestari kokoaa toukokuuisena perjantaina Kurkimäkeen parisen tuhatta päiväkotilasta ja koululaista.

Kuva: Ilpo-Risto Salmes

serttien yhteistyökumppanina ovat olleet alueen seurakunnat; seurakuntasalien henkilökunta on osallistunut aktiivisesti mm. konserttien ilmoitteluun. Salit ovat olleet kaikkina esityskertoina lähes täynnä.

Lastenkonserteilla on myös kulttuurikasvatusnäkökulma ja suuri merkitys lasten ja nuorten tutustuttamiseksi kulttuuriin esi-kaupunkialueilla, missä on kantakaupunkia vähemmän kulttuuritarjontaa. Lisäksi ilmaiskonserteilla on mahdollista tarjota musiikkielämyksiä myös niille lapsiryhmille, joilla muutoin ylipäättäen ei ole mahdollisuutta osallistua tällaiseen toimintaan.

Alueelliset tapahtumat

Alueelliset tapahtumat ovat tärkeitä alueen asukkaiden viihtyvyydelle, etenkin lapsiperheille, joiden on helppo osallistua läheiseen leikkipuistoon tai puistoon sijoittuvaan musiikki- tai muuhun tapahtumaan. Tapahtumat myös kannustavat yhteiseen tekemiseen, sillä monet niistä rakentuvat vapaaehtoisten asukkaiden varaan.

Vuonna 2008 lähiöprojektin rahoituksella tuettiin seuraavia alueellisia tapahtumia:

Pihlajamäki goes Blues, Skidirock Kurkimäessä, Jakomäen kyläkekkerit, Ihana Kivikko, Myllypuropäivä, Pihlajapäivä, Puurojuhla Pihlajamäessä sekä Parempaa ikää Idässä, joka onseniorien messutapahtuma Stoassa.

Festareita kaikille Helsingissä asuville

Pihlajamäki goes Blues

Pihlajamäki goes Blues toteutettiin toistamiseen Kiillepuistossa 7.6.2008. Esiintyjinä olivat mm. Maarit ja Sami Hurmerinta sekä Erja Lyytinen Band. Paikalle aurinkoiseen 60-luvun henkeen kunnostettuun puistoon oli saapunut kolme kertaa enemmän kuin edellisenä vuonna, arviolta 3 000 henkeä. Bluesissa on otettu huomioon myös perheen pienimmät ja heille oli omaa ohjelmaa. Iltajamit jatkuivat Pihlajamäen ostoskeskuksen blues-klubeilla. Onnistuneiden festareiden takana oli satapäinen vapaaehtoisten, alueen yhdistysten ja yritysten sekä kaupungin toimijoiden yhteistyö suunnittelussa ja järjestelyissä.

Skidirockfestivaali Kurkimäessä

Kolmastoista Skidirockfestivaali pidettiin 16.5.2008 leikkipuisto Kurkimäessä. Skidirockfestivaali on suurimpia lastentapahtumia Helsingissä. Paikan päälle oli tullut monia koulu- ja päiväkotiryhmiä sekä lapsia vanhempineen eri puolilta Helsinkiä, arviolta parituhatta. Musiikin lisäksi (mm. Mikko Perkoila), tarjolla oli sirkusta ja lasten liikennekaupunki. Skidirockin perinteisiin kuuluu myös piknik. Festivaalin järjestämiseen osallistuu joka vuosi laaja vapaaehtoisten joukko. Ensi vuoden suunnittelu on jo alkanut. Skidirockfestivaali järjestettiin tällä kertaa samaan aikaan kuin Helsingin FillariFestarit, teemalla "Pyöräilyä ja kulttuuria". Tähän liittyviä tapahtumia oli Kontulasta Mellunmäkeen.

”Kyläkekereitä” alueen asukkaille ja lapsiperheille

Jakomäen kyläkekkerit

Jakomäen kyläkekereitä vietettiin huhtikuussa. Syytä juhliin oli, kun Jakomäen useilla toimijoilla oli täynnä pyöreitä vuosia: Jakomäen kiinteistöt Oy 40 v., Suurmetsä–Jakomäki-seura 10 v., Pienperheyhdistys ry 40 v. ja perhepaikka Punahilkka 10 v. Musiikkitarjonnasta vastasi Kalliolan viihdeorkesteri ja lapsia viihdytti Linnanmäen sirkuskoululaiset. Jakomäkiaukiolle oli saapunut kakkukahville ja makkaralle noin 600 henkeä, enemmän kuin osattiin odottaa.

Ihana Kivikko

Ihana Kivikko, koko perheen kyläjuhla, järjestettiin kesäkuun alussa leikkipuisto Kipinäpuistossa. Kivikkolainen tapahtuma järjestettiin jo 9. kerran. Ihana Kivikon ohjelma on musiikkipainotteinen (mm. musiikkikoululaisten esityksiä). Asukkaiden rooli tapahtuman järjestämisessä on tärkeä ja paikalle tullaan mukavan yhdessäolon hengessä. Tällä kertaa yhdessä oli noin 1 000 henkeä.

Pihlajapäivä ja Myllypuropäivä

Sekä Pihlajapäivä että Myllypuropäivä järjestettiin syyskuussa. Päivien järjestäminen on asukasjärjestöjen suurponnistus. Niiden ohjelma on monipuolinen ja kaikille ikäryhmille löytyy mieluista ohjelmaa. Pihlajapäivä on Pihlajamäen ja Pihlajiston yhteinen ja sen pitopaikaksi on valittu alueiden välillä sijaitseva Pihlajalaakso. Alueella lapsuudessaan asunut Pekka Ruuska her-

📍 Jakomäessä vietettiin juhlavuotta kyläkekereissä.

Kuva: Ira Tirinen

kisti Rafaelin enkelillään vanhempaa väkeä ja Peppi Pitkätossu hauskutti nuorempaa kävijäkuntaa. Myllypuropäivän ohjelma levittyä Orpaanportaan raitin varteen ja varrella sijaitseviin tiloihin. Ohjelmaan sisältyi juhlapuhetta, musiikkia rockista gospeliin sekä tietoisukuja.

Puurojuhla Pihlajamäessä

Pihlajamäen nuorisotalolla on vietetty jo useiden vuosien ajan kaikille pihlajamäkeläisille avointa puurojuhlaa joulun alla. Jouluuuron ohella tarjolla on jouluista ohjelmaa mm. korvatunturin ukon jakamat joululahjapussit.

&KIVIKKO &KIASMA

“Se mies oli menemässä taksilla. Se huus TAXI.” Näin alkoi päiväkoti Nallin lasten tarina Leo Niemen ja Matti Heleniuksen työstä ”Pecos Bill”. Kiasman teos muutti kuukaudeksi korttelitalo Nalliin.

Kuva: Tiina Nuto

Messutapahtuma

Parempaa ikää idässä

Itä-Helsingin alueen vanhustyön järjestöt ja seurakunnat, yritykset ja Helsingin kaupunki järjestivät vanhusviikolla 8.10.2008 Stoassa messutapahtuman. Tapahtuman tarkoituksena esitellä iäkkäille tietoa Itä-Helsingin tarjoamista harrastusmahdollisuuksista, palveluista, kulttuuritarjonnasta. Messutapahtumassa kävi arviolta 1 000 henkeä. Messuja toivottiin järjestettävän toistekin.

Helsinki-päivän kiertojelut esikaupunkialueille

Lähiöprojektin ”Tuntematon lähiö” -kiertoajelut järjestettiin jo kolmannen kerran. Kiertojelut suuntautuivat Myllypuroon, Kivikkoon ja Pihlajamäkeen. Paikkaliput loppuivat parissa päivässä ja bussi täyttyi kiinnostuneista helsinkiläisistä. Myllypurossa tutustuttiin mm. keskeisen kevyen liikenteen väylän varren rakennuksiin ja uuteen rakentamiseen, Kivikossa taidemuseo Kiasman järjestämiin tapahtumiin ja Pihlajamäessä tulevan arkkitehtuuripolun arkkitehtuurikohteisiin.

Kiasma Kivikossa -tapahtumavuosi

Kivikko oli vuoden 2008 ajan Nykytaiteen museon Kiasman kumikaupunginosa. Yhteisestä historiasta oli kulunut kymmenen vuotta. Kiasman ja Kivikon tarinat kietoutuivat yhteen 1990-luvun alussa, kun Helsingin kaupunki ja valtio sopivat keskenään maanvaihdesta. Kaupunki luovutti tontin ja rakennutti nykytaiteen museon rakennuksen Töölönlahden alueelle. Vastikkeeksi valtio luovutti kaupungille tonttimaata Kivikon alueelta Itä-Helsingistä. Kaupunki luovutti Kiasman tontin ja rakennuksen valtiolle maaliskuussa 1998, jolloin myös Kivikon alueen asemakaavat oli vahvistettu ja rakentaminen käynnistyi.

Kiasma teki yhteistyötä juhlavuoden ohjelmiston puitteissa Kivikon asukkaiden kanssa. Toiminnan muodot suunniteltiin yhdessä. Ohjelmistoon kuului tapahtumia ja näyttelytoimintaa niin Kivikossa kuin Kiasmassa. Keskeisenä yhteistyötahona toimi Kivikko-seura. Muita toimijoita olivat mm. nuorisotalo, asukastalot, Kipinä-puisto, koulut ja päiväkodit. Lähiöprojekti osallistui Kiasman hankkeeseen, jonka se katsoi nostavan Kivikkoa positiivisella tavalla esille tapahtumien kaupunginosa.

10-vuotisjuhlan kunniaksi Kivikossa järjestettiin lukuisia työpajoja ja tempauksia: vauvojen värileikki Kontulan Lions Clubin perheriehaassa, varjotyöpajat Ruudissa, Mail-Art Monster- ja pressumaalaustyöpajat nuorisotalolla, kollektiivirunoutta Ihanan Kivikko -tapahtumassa. Kiasmassa järjestettiin teatteriesitys ”Esitys merinäköalalla”. Kivikkolaisilla oli mahdollisuus tutustua Kiasmaan ja sen toimintaan omaopastoiminnan kautta sekä kutsuopastuksin. Kiasman 10-vuotisjuhlan päätapahtuma oli ”Notkea katu” -näyttely, jonka oheisohjelmistona sisältyi myös kivikkolainen osuus.

Vuoden päätapahtuma oli useiden Kiasman omistamien taide-
teosten asettaminen näytteille Kivikkoon 23.9 –2.11.2008. Teoksia oli esillä terveysasemalla, nuorisotalolla, Kipinäpuistossa, seu-

rakuntatalo Pyhässä Jysäyksessä sekä korttelitaloissa Nallissa ja Ruutissa. Teoksia oli 15 arvostetulta taiteilijalta mm. Kari Cavenilta, Sirpa Alalääkkölältä, Simryn Gilliltä, Mika Taanilalta ja Roi Vaaralta. Teoksiin oli mahdollista tutustua tilojen aukioloaikoina sekä kahtena sunnuntaina. Myös opastettu galleriakierros järjestettiin, ja tuolloin myös taiteilijoista osa oli paikalla kertomassa töistään. Näyttelystä koottiin näyttelyluettelo. Näyttelyn avajaiset ja lehdistötilaisuus järjestettiin 22.9.2008 Kivikossa.

Kiasma Kivikossa -näyttelystä sekä koko tapahtumasta Radio Yle teki haastattelun Kultakuume-ohjelmaan. Myös Helsingin Sanomien Salivahti-osiossa "9+1 vinkkiä viikonlopun näyttelykiertokseksi" oli kuvallinen esittely näyttelystä.

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinoinnin suunnittelu aloitettiin keväällä 2008 kaupungin elinkeinostrategian painopistealueilla Itä-Helsingissä: Herttoniemi–Roihupelto, Itäkeskus–Puotila–Myllypuro. Hanketta koordinoi Lähiöprojektin organisoima työryhmä, jossa on edustajia talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelusta, kehittämisosastolta, kiinteistövirastosta ja kaupunkisuunnitteluvirastosta. Päätoimijana on elinkeinopalvelu. Hanke toteutetaan yhteistyössä alueen yritysten kanssa.

Yhteismarkkinointihankkeella pyritään varmistamaan metrovarren kaupunginosien elinkeinoelämän monipuolinen kehittyminen, alueiden houkuttelevuus yritysten sijoittumispaikkana sekä viihtyisyys ja vetovoimaisuus korkean profiilin asuinalueina, joista löytyvät tasokkaan elämisen ja asumisen edellyttämät palvelut. Helsingin itäisten alueiden monipuolinen kehittyminen ja menestyminen on koko kaupungin ja kaupunkilaisien yhteinen asia.

Itäisten alueiden imagoa pyritään kohottamaan ja rakentamaan paremmin todellisuutta vastaavaksi mm. kaupunginosien brändäystä painottaen. Herttoniemi, Roihupelto, Itäkeskus, Puotila ja Myllypuro ovat tällä hetkellä mielikuvaprofiililtaan suotta liian vaatimattomia. Alueella voitaneen todeta olevan toivottua vähemmän vetovoimaa yritysten keskuudessa. Niiden vetovomatekijöitä, runsaan tonttivarannon lisäksi, ovat helppo lähestyttävyyden ja Helsingin keskustan nopea saavutettavuus metron ja toimivien tieliikenneyhteyksien ansiosta. Liikenneyhteydet Helsinki-Vantaan lentokentälle sekä muualle Suomeen ovat sujuvat.

Itäinen Helsinki on sympaattista ja konstailematonta seutua – aluetta, jossa voi aistia aitoa elämää. Elinkeinoelämän näkökulmasta itäinen Helsinki voisi houkuttaa lisää yrityksiä ennestään alueella sijaitsevien yritysten toimialoilta, kuten esim. liikunnan-, terveyden- ja kauneudenhoitoalalta.

Tulevaisuuden alueena itäinen Helsinki voisi kiinnostaa laajemmin myös vapaa-ajan palveluja tarjoavia yrityksiä sekä matkailu-, majoitus- ja ravitsemusalan yrityksiä. Alue soveltuu mainiosti myös monille muille yrityksille, jotka haluavat nykyaikaiset toimitilat keskikaupungin tasoa edullisemmin vuokrata. Lisäksi Itä-Helsingin alueet voisivat tarjota erinomaisia sijoittumispaikkoja eri alojen ammatillisille oppilaitoksille (lii-

📍 Konservattori valmistele Kari Cavenin teosta "Sikotauti" siirtoon Kiasmasta Kivikon terveysasemalle.

Kuva: Pirje Mykkänen

📍 Itä-Helsinki tarjoaa yritystoiminnalle hyvät liikenneyhteydet Helsingin keskustaan sekä Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Kuva: Simo Karisalo

↑ Itä-Helsinki tarjoaa laadukasta toimitilaa Helsingin keskustaa edullisemmilla vuokrilla.

Kuva: Simo Karisalo

kunta /terveys/ kauneus & hyvinvointialat). Myös ostoskeskusten uudistuminen ja kehittyminen tukee muuta elinkeinomarkkinointia alueella.

Viihtyisiä sekä kohtuuhintaisia asuntoalueita voidaan pitää myös yhtenä vetovoimatekijänä. Tasokas asuntokanta, monipuoliset palvelut sekä ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet, viihtyisä ympäristö, puhdas luonto ja meri houkuttelevat alueelle uusia asukkaita.

Syksyllä 2008 valmistui hankkeen toimintasuunnitelma 2008–2011 sekä käynnistettiin selvityksiä työn pohjaksi, mm. mielikuvakysely yrityksille sijoittumisesta Itä-Helsinkiin. Kyselyn tavoitteena on löytää Itä-Helsingin painopistealueiden potentiaaliset tulevaisuuden klusterit ja kehittymässä olevat alat. Mielikuvakysely suunnataan näihin aloihin linkittyneille yrityksille (kärkitoimialat, lähi- ja tukialat, toimialojen rajapinnat), jotka sijaitsevat pääkaupunkiseudulla. Tällöin otokseen saadaan Itä-Helsinkiin sijoittumisesta mahdollisesti kiinnostuneita yrityksiä sekä heidän näkemyksiään alueesta yritys ympäristönä. Vertailuaineiston muodostamiseksi haastatellaan myös Itä-Helsingissä sijaitsevia yrityksiä. Tämän lisäksi otokseen pyritään saamaan mukaan kiinteistöalan yrityksiä, jotka toimivat tiiviisti pääkaupunkiseudun toimitilamarkkinoiden parissa. Hanketta on esitetty myös valtakunnalliseen lähiöohjelmaan.

Viestintä

Viestintä on lähiöprojektin yksi painopisteistä imagon kohottamiseksi osalta. Projekti viestii hyviä uutisia esikaupungeista vastapainona median usein negatiiviselle uutisoinnille. Tarkoituksena on ollut tuoda esiin esikaupunkeja hyvinä asuinympäristöinä ja sijaintipaikkoina yrityksille. Erityisesti on haluttu tuoda esiin, että kyseessä on elinvoimaisia kaupunginosia, joissa on hyvät palvelut, kulttuuria, harrastuksia ja joissa tapahtuu.

Helsingin Uutisten koko kaupungin painoksessa on ollut tähän mennessä kaksi projektin teemasivua. Toinen käsitteli kulttuuria henkilöhaastatteluineen ja toinen asumista ja siihen kytkeytyviä asioita.

Kulttuuri-teemalla olevassa lehdessä esiteltiin lähiöprojektin, kulttuuriasiakseksuksen ja kaupunginorkesterin yhteistyössä järjestämiä ilmaiskonsertteja. Sivulla haastateltiin myös konserttiyleisöä. Asumista koskeva teemasivu keskittyi uusien korkeatasoisten asuntorakennushankkeiden ja valmiiden kohteiden esittelyyn: Konalan Lehtovuori, Myllypuron keskus ja Köökarinkujan täydennysrakentamiskohde. Tähän liittyi uusien asukkaiden, rakennuttajan ja kaupungin toimijan haastattelut.

Niin ikään Helsinki-Infoon tuotettiin oma sivu joulukuussa. Teema oli elinkeinoelämän markkinointi. Pihlajamäen lähiölehteen Kaupunkilehti Vartin välissä on julkaistu lähiöprojektin sivut neljä kertaa vuoden 2008 aikana. Tällä on tuettu myös kaupunginoman omien toimijoiden mahdollisuutta tuottaa omaa aluelehteä.

Omien teemasivun tuottamista jatketaan 2009. Sen voidaan katsoa olevan hyvä väline positiivisten asioiden esittelemiseksi esikaupungeista.

Projektin normaaliin toimintatapaan on kuulunut lisäksi aktiivinen viestintä lehti-ilmoittelun ja internetin avulla kulttuurihankkeissa ja Pihlajamäen arkkitehtuuripolkuun liittyvänä (kts kohta Muut imagohankkeet).

Muut imagohankkeet

Pihlajamäen arkkitehtuuripolku

Imagohankkeilla pyritään tuomaan esille esikaupunkien vahvuuksia ja omaleimaisuutta. Tällainen hanke on Pihlajamäen arkkitehtuuripolku, joka on Helsingin ensimmäinen. Pihlajamäen DoCoMoMO-alue (1989 perustettu kansainvälinen modernin arkkitehtuurin tutkimus- ja suojelujärjestö) on kansainvälisesti merkittävä 1960-luvun asuntoarkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun kohde. Kaupunginhallitus hyväksyi Pihlajamäen suojeluasemakaavan syyskuussa 2007.

Pihlajamäen arkkitehtuuripolku valmistui vuoden 2008 lopussa. Arkkitehtuuripolun maastoon pystytetyt opastaulut esittelevät Pihlajamäen syntyhistoriaa, kunkin kohteen arkkitehtuurin erityispiirteitä ja suunnittelun taustoja. Opastauluja on maastossa viisi kappaletta, joissa esitellään ostoskeskus, Saton alue, Hakkan alue, koulut ja Rapakivenkujan alue. Taulujen esittelytekstit ovat suomen lisäksi ruotsiksi. Arkkitehtuuripolku sai myös omat sivunsa internettiin, jossa esittelytekstit ovat laajemmat ja ovat luettavissa myös englanninkielellä. Tavoitteena on saada modernista arkkitehtuurista kiinnostuneet alan ammattilaiset ja asiantuntijat sekä matkailijat tutustumaan Pihlajamäkeen. ■

➤ Pihlajamäen arkkitehtuuripolku on Helsingin ensimmäinen arkkitehtuuripolku. Opastaulut esittelevät 1960-luvun kaupunkisuunnittelun ja arkkitehtuurin erityispiirteitä.

http://www.hel2.fi/lahioprojekti/pihlajamaki_arkkitehtuuripolku/

Kuva: Päivi Hellman

Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen

Lähiöprojektissa on kehitetty uusia työmuotoja ja malleja palveluaukkoihin. Lähiöprojektin arvioinneissa on todettu että projektin sosiaalisen kehittämisen onnistuneita tuloksia ovat mm. lähiöasemat, aluetyo ja lähiöliikunta sekä eräät perhetyön uudet toimintatavat. Vuonna 2008 tuettiin osin näitä vanhoja hankkeita mutta myös uusia hankkeita, joilla pyritään vastaamaan uudenlaisiin haasteisiin.

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Matalan kynnyksen tilojen ja toiminnan järjestäminen luo lisää puitteita ja mahdollisuuksia alueen asukkaiden yhteisiin hankkeisiin sekä järjestöjen toimia. Monilla alueilla on jatkuva puute asukastiloista, joilla usein juuri ilta-aikaan olisi paljon käyttäjiä.

Tällä hetkellä lähiöprojektin toimintarahalla tuetaan matalan kynnyksen tilojen toimintaa Pihlajamäessä (ostarin Onni ja Pihlajamäen lähiöasema) ja Myllypurossa (ostarin Hymy).

Onnit ja Hymyt – asioimisrauhaa ostareille ja palveluja päihteidenkäyttäjille

Pihlajamäen ostarin Onni

Pihlajamäessä matalan kynnyksen toimintaa ja palveluja on ollut tarjolla päihteiden käyttäjille vuodesta 2002 alkaen. Se on ollut myös mallina vastaavanlaisen matalan kynnyksen toiminnan laajentamiselle itäiseen Helsinkiin. Myös koillisella alueella toimintaa on tarkoitus laajentaa.

➤ Nuorten asukasillassa Pihlajamäen lähiöasemalla keskusteltiin oleskelun pelisäännöistä ostarilla.

Kuva: Sini Heino-Mouhu

Pihlajamäen ostarin Onnin toiminta tapahtuu tällä hetkellä Pihlajamäen kirkon kerhotiloissa, mikä vaikuttaa siihen, ettei toiminta ole jokapäiväistä, sillä kerhotiloja käytetään moneen muuhunkin seurakunnan toimintaan. Ostarin Onnin viikkotoiminnasta vastaa Malmin seurakunta. Mukana toiminnassa ovat myös sosiaaliviraston, terveysaseman ja liikuntaviraston työntekijät. Onnin toimintaa ovat kahvitukset kaksi kertaa viikossa, kokkikerho sekä puutyöpaja. Lisäksi järjestetään leirejä ja retkiä sekä on tarjottu liikuntamahdollisuuksia (mm. uintia Malmin uimahallissa). Ostarin Onnin kahvitukseen osallistuu keskimäärin parikymmentä kävijää. Kerhoissa käydään vähemmän, sen sijaan retket ovat suosittuja. Toimintaa rahoittavat seurakunta, sosiaalivirasto ja lähiöprojekti.

Pihlajamäen Ostarin Onnin toiminta oli mukana Helsingin tietokeskuksen ja sosiaaliviraston teettämässä arviointitutkimuksessa "Kaupunkipäihdetyön haasteet ja toimintamallit Helsingissä" (Sinikka Törmä, Kari Huotari, Sari Pitkänen). Tutkimuksessa tarkasteltiin niitä käytäntöjä, joilla pystyttäisiin vähentämään päihteiden käytöstä johtuvia ongelmia ja niistä aiheutuvaa kaikkien arkeen vaikuttavaa turvattomuuden tunnetta ostoskeskuksissa, metroasemilla sekä joukkoliikenteessä.

Tutkimuksessa todettiin riittämättömän ravinnon ruokkivan häiriökäyttäytymistä, samoin unen puutteen. Ostareilla ja metroasemilla oleivat päihteiden käyttäjät voitaisiin tutkimuksen mukaan tavoittaa erityyppisillä matalan kynnyksen palveluilla, jotka sijaitsevat lähellä heidän omaa elinalueitaan. Mahdollisuuden sisätiloihin ja pienimuotoiseen ruokailuun todettiin vähentävän häiriöitä ja rauhoittavan siten myös ostoskeskustaloympäristöjä asioitintirauhan näkökulmasta.

Myllypuron ostarin Hymy

Myllypuron Hymyssä, matalan kynnyksen tilassa ostoskeskuksessa, on päiväsaikaan tarjolla kaupunkipäihdetyön palveluja. Toiminta näkyy ostoskeskusten ja asemien kehittämishankkeissa alueiden asioimisrauhan parantumisena sekä vaikuttaa alueen vetovoimaisuuteen. Itäinen sosiaaliasema avasi Hymyn elokuussa 2007 ja vastaa sen toiminnasta.

Myllypuron Hymy on auki maanantaista perjantaihin kello 8.30–16.00 ja tarjolla on pientä syötävää nimelliseen hintaan. Hymyn toiminnan viikko-ohjelma pitää sisällään mm. kuntosalilla käyntiä Liikuntamylyssä, sählyä, erilaisia pelikilpailuja (shakki, biljardi, darts, korona) sekä kokkikursseja. Vuonna 2008 toimintaan sisältyi käyntejä jalkapallo-otteluissa, elokuvissa, teatterissa sekä retkiä lähialueen luontokohteisiin ja saariin sekä pidemmällekin kuten Porvooseen, Kotkaan ja Turun saaristoon. Turun saariston osalta kuluista vastasi Myllypuron kirkko. Hymyn väki

on ollut mukana myös Myllypuropäivillä, Asunnottomien yössä ja Fillarifestareilla (mm. pyörien kunnostusta).

Kävijämäärä vaihtelee päivittäin noin 50:stä vähän yli 100:aan. Ostarin Hymyä vetää Itäisen sosiaaliaseman sosiaalityöntekijä ja lisäksi siellä toimii Itäisen A-klinikan työntekijä. Muina työntekijöinä ovat toimineet työllistämisarvoin työllistetyt tai kuntouttavassa työtoiminnassa mukana olevat. Heidän lisäksi toiminnassa ovat mukana vapaaehtoiset tukihenkilöt.

Tiloja käyttävät iltaisin ja viikonloppuisin mm. asukasyhdistykset, kuten Myllypuroseura, subbuteo-yhdistys, Naiset maailmanrauhan puolesta, maahanmuuttajien kotitalousprojekti, Myllypuron leijonat, puolueiden paikallisyhdistykset, Enäkoti ry, NMJ, Harp-nuoret ja Päivänselvyshdistys.

Ostarin Hymyn kaltaiselle toiminnalle on tarvetta. Itäkeskuksessa Tallinnanaukion lähituntumaan avattiin toimintaa varten tilat loppuvuodesta 2008. Tavoitteena on aloittaa vastaavanlaista toimintaa mm. Roihuvuoren, Kontulan, Mellunmäen ja Vuosaaaren uuden ostoskeskuksen läheisyydessä. Koska kysymyksessä on uusi toimintatapa ja vakiintumaton toimintamuoto, sen rahoitus ei ole sosiaaliviraston normaalissa budjetissa. Ostarin Hymylle rahoitus on saatu eri lähteistä kuten Terve ja turvallinen kaupunki -neuvottelukunnalta ja lähiöprojektilta. Päihdetyömallin levittämiseen on saatu lähiörahoitusta vv. 2008–2011.

Ennen toiminnan aloittamista eri alueilla tavoitteena on, että alueen toimijat hyväksyvät sen tulon. Myllypurossa alueen keskeiset järjestöt ja seurakunta olivat jo pidempään keskustelleet päihdeongelmasta alueella ja siten Ostarin Hymylle oli sosiaalinen tilaus. Se ei ole herättänyt suurta vastustusta.

Myllypuron ostarin Hymyssä käyville päihteidenkäyttäjille tilassa asiointi antaa mahdollisuuden ehkä päivän ainoaan lämpimään ruokaan sekä paikkaan jossa voi olla rauhassa. Alueella liikkuvat lähipoliisit ovat todenneet Hymyn toiminnalla olleen merkittävän vaikutuksen Myllypuron ostoskeskuksen rauhoittamiseen.

Pihlajamäen lähiöasema

– kohtaamis- ja tapahtumapaikka pihlajamäkeläisille

Pihlajamäen lähiöasema on sosiaaliviraston ylläpitämä tila, jossa aluetyön tavoitteena on asukkaiden toimintamahdollisuuksien lisääminen ja aktivoiminen tarjoamalla harrastusmahdollisuuksia sekä erilaisia palveluja lähellä kotia. Vuonna 2008 järjestettiin asukasvetoisina mm. kuvataideryhmä, kädentaitokerho, puupiirrosryhmä, matkailukerho, bingo sekä perjantaisin Cafe-lähiö. Iltaisin lähiöasemalla tarjoavat kursseja mm. Pääkaupunkiseudun yksin ja yhteishuoltajat ry ja Kalliolan kansalaisopisto tai tilaa käyttävät eri järjestöt kokoontumisiinsa. Senioreille on tarjolla atk-opastusta joka viikko. Lähiöliikuttajalla on työtilat lähiöasemalla, tehtävänä on järjestää liikunnallisia elämyksiä, joista on helppo jatkaa terveellisten elämäntapojen pariin.

Kotilähettiläät-hanke tarjoaa Pihlajamäen, Pihlajiston ja Viikinmäen ikäihmisille kaupassakäynti- ja siivousapua sekä ulkoiluseuraa. Kotilähettilään voi varata avuksi maanantaista torstaihin. Ostokset tehdään lähikaupassa ja enintään 20 eurolla. Syksyl-

➔ Pihlajamäen lähiöasemalla on mahdollisuus osallistua kerho- ja kurssitoimintaan lähellä omaa kotia.

Kuva: Sini Heino-Mouhu

lä 2008 kotilähettiläillä oli asiakkaina 30 vakituista vanhusta ja käyntejä 2–4 käyntiä päivässä. Jonkin verran vanhuksia on auttettu myös digiboxien asennuksissa.

”Minun Pihlajämäkeni” -valokuvausprojekti innosti alueen 13–16-vuotiaita poikia valokuvaamaan kertakäyttökameroilla asioita ja paikkoja, jotka olivat heille itselleen tärkeitä. Tavoitteena oli saada pojat innostumaan myös muusta kuin tietokonepeleistä. Kuvausprojektin tuloksia esiteltiin Pihlajamäen lähiölehdessä sekä joulukuussa julisteina ostoskeskuksen liikkeiden ikkunoissa.

Omien alueellisten tapahtumien järjestäminen on asukkaiden ja toimijoiden yhteisiä ponnistuksia. Pihlajämäki goes Blues -musiikkitapahtuma, koululaisten kesäakatemia, Pihlaja-foorumi, puurojuhla sekä Pihlajapäivä järjestettiin vuonna 2008. Tapahtumista enemmän Tapahtumat-osiossa.

Lähiöprojektin toiminnasta tehdyissä arvioinneissa (Helsingin tietokeskus) on tuotu esille aluetyön/yhdyskuntatyön merkityksestä se, että paikallisen aloitteellisuuden tukeminen vaatii vetäjäkseen ”moottorin”. Aluetyö muodostaa kokonaisuudessaan ikään kuin alueellisen ”resurssikeskuksen”. Pihlajamäen lähiöaseman toiminta on vastannut näihin alueellisiin tarpeisiin.

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Läntisten nuorten kulttuurihanke

Keväällä käynnistyi kulttuuriasiakkeksen, lähiöprojektin, kaupunginkirjaston, työväenopiston ja nuorisosasiakkeksen yh-

teistyöllä läntisten nuorten kulttuurihanke työnimellä ” Nuoret pois verkosta”.

Tavoitteena on tarjota Malminkartanon, Pohjois-Haagan ja Kannelmäen nuorille heitä erityisesti kiinnostavia kulttuuripalveluja ja toimintaa, joiden yhteydessä heillä on mahdollisuus tavata toisiaan, oppia jokin uusi kädentaito tai tehdä yhdessä taidetta vaihtoehtona virtuaaliselle yhdessäololle.

Tällä hetkellä suuri osa nuorten vapaa-ajasta vietetään joko internetissä tai kavereita tavataan kauppakeskuksissa. Hankkeessa on kyse mahdollisuuksien avaamisesta ja antamisesta nuorille, joilla ei ole tietoa tai kokemuksia erilaisista kulttuuriharrastuksista, kaupallista tarjontaa lukuun ottamatta. Toiminta on kaikille nuorille avointa matalan kynnyksen toimintaa, johon on helppo osallistua ja jonka ohjaus on korkeatasoista ja ammattimaista. Prosessinomaisuus ja paikallisuus ovat tärkeitä elementtejä.

Työväenopiston tiloja voidaan käyttää hyödyksi opetuskauden ulkopuolella mutta tutkitaan mahdollisuutta käyttää niitä myös opetuskautena. Kirjaston tiloja voidaan käyttää mahdollisesti näyttelytiloina esimerkiksi nuorten valokuva- tai kuvataidenäyttelyä yms. varten. Alustavana ajatuksena on, että nuorille järjestettäisiin mahdollisuus osallistua ainakin teatteri-ilmäuun, kuvataiteisiin, valokuvaukseen, musiikin tekemiseen ja ruuanlaittokursseille.

Hanke ajoittuu koko lähiöprojektin uudelle projektikaudelle. Hanke on laaja ja vaatii ennakkovalmistelua, jota on tehty syksyn 2008 aikana. Hanketta koordinoi ohjausryhmä, joka koostuu em. hallintokuntien edustajista ja työryhmä, joka suunnittelee ja ideoi käytännön toteutusta.

Avoimesti uuteen -hanke

Itäisen perhekeskuksen kaakkoisella alueella vuonna 2008 aloitettaman Avoimesti uuteen -hankkeen tavoitteena on löytää keinoja puuttua varhaisessa vaiheessa päihteillä oireilevien nuorten ongelmiin ja löytää keinoja elämänhallintaan. Projekti tarjoaa päihteiden käytöstä tai hallussapidosta kiinnijääneille nuorille vaihtoehtoista toimintaa.

Vuoden 2008 aikana toiminta ulotettiin myös nuoriin joiden poissaolot koulusta ja vaikeudet vuorovaikutuksessa herättivät runsaasti huolta.

Varhaisen puuttumisen toimintamalleille, myös uudenlaisen kehittämiseksi, on tarvetta sosiaalityön, koulujen, nuorisotyön sekä poliisin välille, jotta nuorten syrjäytymiskehitys pysytään ehkäisemään mahdollisimman ajoissa. Nuorisotoimen nuorten varhaisen tuen Luotsi-toiminta pyrkii vastaamaan tarpeeseen, mutta se ei ulotu toistaiseksi koko kaupungin alueelle, vaan kaakkoinen alue on ulkopuolella toiminnan. Avoimesti Uuteen -hankkeessa ovat mukana sosiaalivirasto, nuorisotoimi, opetusvirasto, A-klinikka, nuorisoasema, terveyskeskus, seurakunta sekä järjestöjä.

Hanketta jatketaan vielä vuonna 2009 ja pyritään kehittämään yhteistyötä mm. koulujen kanssa. Tällä hetkellä on havaittavissa se, että lastensuojelun suurin asiakasryhmä on 15–16-vuotiaat,

Tuunauskurssin tuloksena syntyi vanhasta uutta.

Kuva: Sini Heino-Mouhu

jotka ovat olleet lapsia 1990-luvun laman aikana. Hankkeen kokemukset arvioidaan, minkä jälkeen päätetään toimintamallin käytöstä sosiaalitoimen vakiintuneena työmuotona.

Avoimesti uuteen -hankkeen nuorten ryhmien sisältönä ja painotusalueena ovat sosiaalisten taitojen harjaannuttaminen, elämänhallinnan vahvistaminen ja itsetuntemuksen edistäminen. Ryhmät ovat toiminnallisia: on keskustelua, liikuntaa, kädentaitoja, seikkailuja ohjaajien mukaan jne.. Onnistuneet kokemukset, positiiviset palautteet ja myönteiset sosiaaliset kontaktit toisiin nuoriin vapaa-ajalla ovat tärkeitä tekijöitä nuorten kehittymiselle.

Vuoden 2008 aikana toteutui 7 eri nuorten ryhmää, joissa oli mukana 34 nuorta (poikia 28). Ryhmiin osallistuneet olivat pääasiassa yläasteikäisiä, mutta ikähaarukka oli 9–16 v.

Esimerkkejä ryhmistä

Pojille, joilla oli poissaoloja koulusta, kaveripiirissä ongelmia ja vaikeuksia ryhmässä toimimisessa perustettiin toimintaryhmä. Ohjaajina olivat kaksi miesohjaajaa, lastensuojelusta sosiaalityönopiskelija ja ulkopuolinen seikkailutoiminnan ohjaaja. Ryhmä kokoontui kerran viikossa kymmenen kertaa.

Ryhmässä käytettiin toiminnallisia harjoituksia poikien sosiaalisten ja ryhmätaitojen vahvistamiseen. Ryhmä kävi mm. uimassa, seinäkiipeilemässä, keilaamassa, luontoretkellä ja jousiamunnassa. Kaikki harjoitukset vaativat keskittymiskykyä

ja ryhmässä toimimista. Ryhmässä tarjottiin pojille välipala, joka tuli koululta. Ryhmässä käytettiin englannin kieltä ja poikien kielitaito parantui ryhmän aikana.

Ryhmän aikana kaikki pojat alkoivat käydä säännöllisesti koulussa ja pääsivät seuraavalle luokalle. Koulukuraattorin mukaan ryhmä vaikutti myönteisesti poikien koulunkäynnin sujumiseen ja sosiaalisten suhteiden luomiseen.

Toisessa, kerran viikossa kokoontuvassa poikaryhmässä oli poikia, joille ei ollut löytynyt omaa paikkaa kaverei- tai harrastuspiireissä ja joiden oli hankala saada kavereita, olivat mahdollisesti koulukiusattuja, hiljaisempia, vetäytyneempiä yms. Ryhmän ohjaajina toimivat lastensuojelun perhetyöntekijä ja nuorisotalon ohjaaja.

Ryhmän toiminta-ajatuksena on ollut paikallisuus, jolla tarkoitetaan alueellisten toimijoiden ja toimintamahdollisuuksien tutuksi tekemistä ja hyödyntämistä ohjaamalla lapsia ja nuoria kaikille avoimien palvelujen piiriin. Ohjaajien tärkein tehtävä on

ollut olla läsnä lapsille, luoda ryhmään turvallinen ilmapiiri ja antaa esimerkkiä kahden kulttuurin kanssa elämisestä.

Poikia tavattiin kerran viikossa. Välillä tehtiin retkiä ja tutustumiskäyntejä mm. alueen muihin harrastusmahdollisuuksiin kuten partioon. Ryhmä on ollut suljettu, mutta välillä toimintaa on integroitu nuorisotalon muiden nuorten pariin, jotta pojille mahdollistui tilaisuus tutustua muihin alueen nuoriin. Jokaiselle pojalle ostettiin nuorisoasiainkeskuksen jäsenkortit ja ryhmän kanssa käytiin tutustumassa alueen muihin nuorisotaloihin sekä Vartiosaareen, jossa toimii kesänuorisotalo.

Tyttöjen ryhmään, joka kokoontui niinikään kerran viikossa, valittiin koulukuraattorin esityksestä syrjäanvetäytyviä, hiljaisia tyttöjä. Ryhmän ohjaajana oli teatterityön ohjaaja. Tavoitteena oli tyttöjen itsetunnon vahvistaminen ja rohkaistuminen, johon käytettiin draamapedagogisia menetelmiä. Yhtenä tavoitteena oli yläasteelle tapahtuvan siirtymävaiheen tukeminen.

Ryhmässä keskusteltiin, jumpattiin, leikittiin, leivottiin, meikkattiin, puhuttiin naiseksi kasvamisesta ja harjoiteltiin vuorovaikutustaitoja. Lisäksi tehtiin retket mm. Liikuntamylyyn ja Heurekaan.

Myönteisinä kokemuksina voidaan todeta, että tyttöjen ystävyys syveni, he alkoivat ottaa enemmän vastuuta ryhmän toiminnan sujumisesta.

📍 Myllypuron Liikuntamylyssä järjestettäviin "Seniorisäpinöihin" osallistui parisen sataa senioria joka torstai-aiamupäivä.

Kuva: Ari Syrjänen

Tulokset ovat olleet positiivisia. Toiminnalla on voitu auttaa nuoria siten, että koulukäynti on alkanut sujua paremmin ja sosiaalisissa taidoissa on tapahtunut kehittymistä.

Lasten ja nuorten erityispalveluja Tapulikaupungissa ja Pihlajamäessä

Tapulikaupungissa ja Pihlajamäessä jatkui projektirahoituksella vielä samoja hankkeita kuin vuonna 2007.

Pihlajamäessä on eri toimijoiden taholta (Kalliolan nuoret, Cassandra) räätälöity erityispalveluja tarpeen mukaan. 9–12-vuotiaille on ohjattua Iltaleksu -iltatoimintaa leikkipuisto Maasälvässä. Kyseinen ikäryhmä ei muutoin ole minkään ohjatun toiminnan piirissä iltpäivisin. Lisäksi Yökylä-palveluna alueen perheet saivat mahdollisuuden saada lapsilleen hoitopaikan yöksi.

Nuorille aikuisille on järjestetty talous- ja velkaneuvontaa sekä 12–15-vuotiaille tytöille monikulttuurinen draamaryhmä.

Tapulikaupungissa jatkui alueiden toimijoiden hankkeina Puistolan olkkari, joka tarjosi Puistolan nuorille perjantai-iltaisain paikan viettää aikaansa.

Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

”Seniorit liikkumaan lähiöissä”

Tavoitteena on kehittää laadukkaita liikuntapalveluja ikääntyvien terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja edistämiseksi lähellä asuinalueita. Itä- ja Koillis-Helsingissä asuu runsaasti senioreita, joita on saatu liikunnan pariin lähiöliikunnan avulla Lähiöliikuntapassilla voi liikkua edullisesti koko kauden liikuntaviraston liikuntaryhmissä.

Vuoden 2008 uusi toimintamuoto oli ikääntyvien omat Seniorisäpinät Myllypuron Liikuntamylyssä. Seniorisäpinät toteutettiin keväällä ja syksyllä torstaisin aamupäivällä. Kahden tunnin aikana oli mahdollista osallistua eri teeman mukaiseen liikuntaan esim. jumppaan, monenlaisiin tansseihin, kuntosaliharjoitteluun, kävelyharjoituksiin, tasapainoiluharjoituksiin sekä erilaisiin peleihin. Lisäksi ohjelmaan sisältyi liikuntaneuvontaa. Säpinöiden tavoitteena on antaa virikkeitä, uusia liikuntakokemuksia ja kannustaa omaehtoiseen liikuntaan. Osallistujia on ollut noin 200 henkilöä / kerta.

Lähiöprojektin toimintarahalla on hankittu senioreiden käyttöön tasapaino-, palloilu-, kiipeily- ja muita liikuntavälineitä. Lisäksi ohjaajan palkkioihin ja koulujen salien ym. tilavuokriin on käytetty projektin rahoitusta.

Lapsille suunnatut liikuntahulinat jatkuivat Liikuntamylyssä sunnuntaisin. Projektirahalla on hankittu ja uusittu liikuntavälineitä. Vuonna 2008 niihin osallistui ennätyselliset 15 810 henkilöä.

Kuva: Olli Turunen

Seuranta ja arviointi

Arviointi sisältyy kunkin hankkeen selostukseen ja on kuvattu edellä.

Projektin johtoryhmä on seurannut hankkeitten etenemistä mm. johtoryhmän kokouksissa pidettyjen esittelyjen avulla.

Vuoden 2008 osalta johtoryhmässä on esitelty nykyisen ympäristön laadun parantamisteemaan liittyvänä Helsingin lähijunasemien kehittämisselvitys (Liikennelaitoksen suunnittelujohtaja **Ville Lehmuskoski**) sekä vuoden 2008 aikana toteutuneita julkisten kaupunkitilojen suunnittelu- ja kunnostushankkeita, joihin on haettu rahoitusta lähiörahostosta tai valtion ARA-rahoitusta (osastopäällikkö **Raimo K. Saarinen**, HKR).

Korjausrakentamisteemaan sekä osittain myös täydennysrakentamiseen liittyvänä projektipäällikkö **Juha Viljakainen** kiinteistövirastosta esitteli selvitystä esikaupunkialueiden rakennuskannan korjausvajeesta.

Kulttuuri- ja tapahtumahankkeita on esitelty syksyn kokouksissa. Kiasma–Kivikko-yhteistyön esitteli Kiasman museoassistentti **Päivi Matala**. Kaupunginorkesterin ja kulttuuriasiakseuksen yhteistyötä esitteli orkesterin viestintäpäällikkö **Mariana Kankare-Loikkanen**. Myös viestinnän osalta annettiin johtoryhmälle tilannekatsaus.

Edelliseen projektikauteen liittyvänä keväällä 2008 tutkija **Erkki Korhonen** (tietokeskus) ja **Eeva-Liisa Broman** sosiaalivirastosta esittelivät lähiöprojektin ja Urban II -ohjelman arvioinnin johtopäätöksiä. Tutkimus julkaistiin joulukuussa. Johtopäätöksissä tarkastellaan lähiöprojektin ja Urban-ohjelman vaikuttavuutta ja merkitystä lähiöiden kehittäjänä sekä Helsingin lähiöiden tulevaisuuden näkymiä. Lisäksi esiteltiin tutkimus ”Helsingin koulujen ja alueiden kehittäminen EU:n Urban II -ohjelman kouluhankkeiden valossa” (tutkimuksen tekijä **Venla Bernelius** ja **Eeva-Liisa Broman**). ■

Toimintarahnan käyttö

Lähiöprojektin toimintaraha oli 474 000 € vuonna 2008. Siihen sisältyi myös vuodelta 2007 siirtynyttä määrärahaa. Toimintaraha on budjetoitu kiinteistövirastoon, mutta sen käyttö on delegoitu hallintokunnille lähiöprojektin toimintaan ja hankkeisiin: hallinnointiin, viestintään, arviointiraportointiin, ympäristöparannusten suunnitteluun, kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja alueelliseen toimintaan, kuten perhetyön hankkeisiin, lähiöliikuntaan sekä matalan kynnyksen tiloihin ja toimintaan sekä lähiöarkkitehtien toimintaan (ko. hankkeet ja toiminnot on esitetty edellä). Hallintokuntien käytettävissä oli seuraavasti lähiöprojektin toimintarahaa: kiinteistövirasto 135 600 €, kaupunkisuunnitteluvirasto 140 000 €, sosiaalivirasto 114 000 €, liikuntavirasto 35 000 €, rakennusvirasto 33 000 €, tietokeskus 11 400 € sekä rakennusvalvontavirasto 5 000 €.

Vuoden 2008 kokonaiskäyttö oli noin 331 000 €. Käyttämättä jäi 143 000 €, josta osa johtui hankkeiden hitaasta käynnistymisestä ja siirtymisestä kuluvalle vuodelle tai arvioitua pienemmistä kustannuksista. Säästyneistä määrärahoista siirrettiin 130 000 kuluvalle vuodelle. Hallintokuntien käyttö oli seuraava: kiinteistövirasto 41 300 €, kaupunkisuunnitteluvirasto 106 500 €, sosiaalivirasto 102 300 €, liikuntavirasto 34 500 €, rakennusvirasto 32 600 €, tietokeskus 11 300 € ja rakennusvalvontavirasto 2 500 €.

Kuva: Olli Turunen

Hallintokuntien resurssointi lähiöprojektin toimintaan

Kaupunginhallitus on edellyttänyt lähiöprojektin vuosittaisissa toimintakertomuksissaan selvittävän projektin alueille suunnattujen kaupungin toimenpiteiden kustannukset ja tarkoitukseen saadut tuet mm. valtiolta ja EU:lta.

Kaupunginhallituksen päätös on ajalta, jolloin oli määritelty tietyt alueet lähiöprojektialueiksi. Projektikaudella 2004–2007 tällaisia projektialueita ei enää nimetty, ja erityisesti nyt uudella kaudella 2008–2011 lähiöprojektin edistämisiä kehittämistoimenpiteitä kohdistetaan koko esikaupunkivyöhykkeelle projektiohjelman teemojen mukaisesti. Mukaan on tullut myös lyhytkestoisia projektinomaisia hankkeita ja selvitystöitä sekä työryhmätyyppinen työtapa kehittämishankkeiden edistämiseksi.

Määrärahaseurannassa selvitetään nyt kustannuksia lähiöprojektin kehittämisteemojen mukaisista investoinneista ja toiminnasta, kuten täydennysrakentamisen edistäminen projektisuunnitelmassa mainituilla alueilla ja ympäristöinvestoinnit, jotka parantavat esikaupunkialueiden keskustoja, ostoskeskusympäristöjä ja asemaseutuja tai muutoin erityisesti parantavat alueen imagoa. Projektisuunnitelmassa mainittujen uusien toimintamallien kehittämisen osalta on niinkään selvitetty hallintokuntien oma panos lähiöprojektin toimintarahaa käytön ohella.

Lukuihin tulee suhtautua varauksella, sillä hallintokuntien ilmoittamat kustannukset eivät välttämättä ole yhteismitallisia eivätkä aina mittaa lähiöprojektin aikaansaamaa lisäpanosta hallintokuntien toiminnassa.

Tehdyssä resurssointikyselyssä saatujen tietojen mukaan hallintokuntien omat investointikustannukset ovat yhteensä 8,79 M€ ja käyttökustannukset 0,65 M€. Lisäksi lähiörahaston tukea käytettiin investointeihin 4,82 M€ ja käyttökustannuksiin 0,16 M€. Palvelutilojen peruskorjausta ja ympäristön parannuksia tehtiin mm. Myllypurossa, Kontulassa, Jakomäessä, Pihlajamäessä, Tapulikaupungissa, Malmikartanossa ja Siltamäessä. ■

➔ Malminkartanon upeat talot saavat arvoisensa lähiympäristön asemaseudun ympäristönparannustöiden valmistuttua. Työt alkavat vuonna 2009. Asematunneli peruskorjattiin vuonna 2008.

Kuva: Pirjo Ruotsalainen

Valtion avustukset

ARA on myöntänyt Helsingin kaupungille investointiavustusta vv. 2006–2010 parannushankkeisiin Kontulassa, Myllypurossa, Itäkeskuksessa, Pihlajamäessä ja Tapulikaupungissa. Avustus on 10 % toteutuneista kustannuksista. Avustusta on ehdollisesti myönnetty yhteensä 2 815 000 €. Avustusta on maksettu 616 000 € vuoden 2006 toteutuneista kustannuksista ja 523 000 € vuoden 2007 kustannuksista. Vuoden 2008 hankkeiden kustannuksiin ARA on tehnyt ennakkopäätöksen 1 119 700 eurosta. ■

Lähiöprojektin organisaatio 2008

Lähiöprojektin johtoryhmä

Harri Kauppinen	Kiinteistövirasto, puheenjohtaja
Anneli Lahti	Kaupunkisuunnitteluvirasto
Veikko Kunnas	Kulttuuriasiainkeskus
Juha Pulkkinen	Rakennusvalvontavirasto
Raimo K Saarinen	Rakennusvirasto
Riitta Halttunen-Sommardahl	Sosiaalivirasto
Markus Härkäpää	Talous- ja suunnittelukeskus
Saila Machere	Talous- ja suunnittelukeskus
Vesa Sauramo	Talous- ja suunnittelukeskus

Lähiöprojektin alueellisen toiminnan ohjausryhmä

Tarja Loikkanen	Liikuntavirasto
Maaretta Pukkio	Sosiaalivirasto
Anita Tirkkonen	Sosiaalivirasto
Janne Typpi	Sosiaalivirasto
Riitta Vartio	Sosiaalivirasto
Heli Virkamäki	Rakennusvalvontavirasto

Lähiöprojektin kehittämishankkeissa vuonna 2008 ovat toimineet

- Täydennysrakentamisen taloudelliset edellytykset -laskentamalli, **Juha Viljakainen**, Kiinteistövirasto
- Rakennetun omaisuuden tilan aluekohtainen arviointi, **Juha Viljakainen**, **Lauri Kylmä**, Kiinteistövirasto
- Lähiöarkkitehtitoiminta ja siihen liittyvät hankkeet **Päivi Hellman**, **Hilkka Kuusinen**, Rakennusvalvontavirasto
- Kiasma Kivikossa -tapahtumavuosi, **Päivi Matala**, Nykytaiteen museo Kiasma
- Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi, **Leena Hakala**, Talous- ja suunnittelukeskus
- Myllypuron ostarin Hymy, **Seppo Paakkinen**, Sosiaalivirasto
- Pihlajamäen ostarin Onni, **Elina Leppihalme**, Malmin seurakunta
- Pihlajamäen aluetyö, Pihlajamäki goes Blues, **Sini Heino-Mouhu**, Sosiaalivirasto
- Avoimesti Uuteen -hanke, **Aili Savolainen**, Sosiaalivirasto
- Tapuli kaupungin lasten ja nuorten hankkeet, **Susanna Kerkkänen**, Sosiaalivirasto
- Seniorit liikkumaan lähiöissä -hanke, **Hannele Haverinen**, **Irma Juusela**, **Mia Küttner**, **Tomi Lempiäinen**, **Jukka Lundgren**, **Johanna Lökfors**, **Elina Sorakunnas**, Liikuntavirasto

Lähiöprojektin hallinnossa toimivat

Projektipäällikkö **Marja Piimies**, Kaupunkisuunnitteluvirasto (helmikuu 2008 alkaen)
Projektipäällikkö **Ulla Korhonen-Wälkä**, Kaupunkisuunnitteluvirasto (heinäkuu 2008 asti)
Projektisuunnittelija **Pirjo Ruotsalainen**, Kaupunkisuunnitteluvirasto
Tiedottaja **Tiina Nuto**, Talous- ja suunnittelukeskus (heinäkuu 2008 alkaen)
Tiedottaja **Mari-Anne Aronen**, Talous- ja suunnittelukeskus (heinäkuu 2008 asti)

Lähiöprojekti Helsinki

Johtoryhmä

Projektipäällikkö, projektisuunnittelija, tiedottaja

Toimenpiteet

Täydennysrakentamisen yleissuunnitelma

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Täydennysrakentamisen edistäminen ja alueelliset kehittämissuunnitelmat

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto
TASKE/Kehittämisosasto

Asemakaavoituskohteet

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
TASKE/Kehittämisosasto

Seuranta

Korjausrakentamisen edistäminen

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto

Julkisten kaupunkitilojen kunnostaminen

Rakennusvirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvalvontavirasto
Helsingin Energia
Liikennelaitos
Liikuntavirasto

Seuranta

Kulttuuri ja tapahtumat

Kulttuuriasiainkeskus
Kaupunginorkesteri
Kaupungin taidemuseo
TASKE/Tapahtumayksikkö
Nuorisoasiainkeskus
Kaupunginkirjasto

Alueellisen elinkeinotoiminnan markkinointi

TASKE / Kehittämisosasto,
elinkeinopalvelu
Kiinteistövirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Viestintä

TASKE / Projektin oma tiedotus
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Muut imagohankkeet

Rakennusvirasto
Kiinteistövirasto
Rakennusvalvontavirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Seuranta

Matalan kynnyksen tilat ja toimintamallit

Sosiaalivirasto

Palvelumallit lasten ja nuorten toimintaan ja elämänhallintaan

Kulttuuriasiainkeskus
Nuorisoasiainkeskus
Sosiaalivirasto
Liikuntavirasto
Opteuvirasto
Työväenopisto
Kaupunginkirjasto

Koillisen radanvarren tutkimus- ja kehittämishanke

Sosiaalivirasto

Muut alueellisten toimintamahdollisuuksien kehittämishankkeet

Liikuntavirasto
TASKE / Projektin oma tiedotus

Seuranta

Tekijät

Marja Piimies, Pirjo Ruotsalainen

Nimike

LÄHIÖPROJEKTIN TOIMINTAKERTOMUS 2008, LÄHIÖISTÄ KAUPUNGINOSIKSI, JOISSA TAPAHTUU!

Sarjan nimike

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 2009:5

Sarjanumero	2009:5	Julkaisu-aika	6.4.2009
-------------	--------	---------------	----------

Sivu-ja	36	Liitteitä	1
---------	----	-----------	---

ISBN	978-952-223-447-6 (nid) 978-952-223-448-3 (pdf)	ISSN	0787-9024
------	--	------	-----------

Kieli koko teos	FIN	Yhteenveto	FIN, SWE, ENG
-----------------	-----	------------	---------------

Tiivistelmä

Helsingin lähiöprojekti on hallintokuntien yhteistyöprojekti. Kaupunginhallituksen vuonna 1996 perustamalla lähiöprojektilla on meneillään neljäs toimintakausi (2008–2011). Kaupunginhallituksen 22.9.2008 hyväksymä lähiöprojektin projektisuunnitelma asettaa projektin päämääräksi vahvistaa ja tehdä tunnetuksi kaupunginosien vetovoimatekijöitä ja vahvuuksia, edistää monipuolisten uusien asuntojen rakentamista, palvelujen pysymistä ja uusien syntymistä sekä kaupunkilaisten toimintaedellytyksiä omalla asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Projektin visio on "Helsingin kantakaupungin ulkopuolella on viihtyisiä kaupunginosia, monimuotoisia asunto- ja työpaikka-alueita, elinvoimaista kaupunkikulttuuria ja lähipalvelut kävelyetäisyydellä". Projektikauden tunnuksena on: "Lähiöistä kaupunginosiksi, joissa tapahtuu!"

Lähiöprojektin tavoitteet ovat: (1) Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen (2) Nykyisen ympäristön laadun parantaminen (3) Imagon kohottaminen ja (4) Alueellisten toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä erityispalvelujen mallien luominen.

Kaupunkirakenteen tiivistäminen ja monipuolistaminen täydennysrakentamisella: Lähiöprojektin täydennysrakentamistyöryhmä laati mm. selvityksen MA-ohjelman täytäntöönpanopäätöksessä mainituista täydennysrakentamisen edellytyksistä. Selvityksessä tuotiin esille sitä millä keinoin täydennysrakentaminen toisi taloyhtiöille sellaista taloudellista hyötyä, jonka avulla voitaisiin esimerkiksi rahoittaa peruskorjauksia yhtiöissä.

Rakennuskannan ja julkisen kaupunkiympäristön laadun ja viihtyvyyden parantaminen: Korjaustapaohjeet Siltämäkeen valmistuivat ja Keski-Vuosaaren rakennuskannan kunto inventoitiin. Taloyhtiöiden korjausvajetta eri kaupunginosissa tutkittiin. Ympäristöparannushankkeita valmistui mm. Jakomäessä, Pihlajamäessä ja Kannelmäessä.

Lähiöiden osin kielteisen julkisuuskuvan muuttaminen myönteiseksi tekemällä tunnetuksi alueita omaleimaisina asuinympäristöinä että mahdollisuuksina yrityksille: Kaupunginorkesterin konsertit esikaupunkialueilla alkoivat syksyllä. Kiasma Kivikossa -tapahtumavuoden lopuksi järjestettiin Kiasman taideteosten näyttely Kivikon julkisissa tiloissa. Alueiden omia tapahtumia olivat mm. Pihlajämäki goes Blues ja Skidirock Kurkimäessä. Elinkeinoelämän markkinointi itäisillä metrovarren yritysalueilla on mukana elinkeinostrategiassa; hankkeelle laadittiin työohjelma ja selvitettiin yritysten mielikuvia Itä-Helsingistä.

Omilla ostetuilla sivuilla esim. Helsingin Uutisissa, Helsinki-Infossa ja Pihlajämäen lähiölehdessä esiteltiin esikaupunkialueiden kulttuuritapahtumia, täydennysrakentamista sekä elinkeinotoimintaa.

Alueellisia toimintamahdollisuuksien parantaminen ja erityispalvelujen mallien luonti: Myllypurossa ja Pihlajämäessä päihteiden käyttäjille on suunnattu matalan kynnyksen toimintaa ja tiloja, joita myös asukkaat voivat käyttää. Matalan kynnyksen toimintaa on suunniteltu Kannelmäen ja Malminkartanon nuorille. Vaihtoehtoista toimintaa ja varhaista puuttumista on pyritty tarjoamaan Avoimesti Uuteen -hankkeessa nuorille, jotka ovat jääneet kiinni päihteidenkäytöstä tai eivät mene kouluun. Useita toimintamuotoja on jatkettu edelliseltä projektikaudelta.

Asiasanat

LÄHIÖPROJEKTI, LÄHIÖPARANNUS, KAUPUNKIRAKENNE, TÄYDENNYSRAKENTAMINEN, RAKENNUSKANTA, YMPÄRISTÖN LAATU, IMAGON KOHOTTAMINEN, KULTTUURI, TAPAHTUMAT, VIESTINTÄ, ALUEELLISET TOIMINTAMAHDOSSUUDET

Sarjassa aikaisemmin julkaistu:

- 2009:1 Kaupunkisuunnitteluviraston
toimintasuunnitelma 2009–2011,
Toiminnan perusta ja keskeiset
tehtävät
- 2009:2 Helsinki Zoo Ideas Competition –
Evaluation Report
- 2009:3 Siltamäen kontaktikaupunki
- 2009:4 Jätkäsaari – Asemakaavan ja
asemakaavan muutoksen selostus

ISSN 0787-9024

ISBN 978-952-223-447-6 (nid.)

ISBN 978-952-223-448-3 (PDF)

Lähiöprojekti
Helsinki

